

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek, sobotno v tednu ob 11. uri popoldne, v mesto ter ob 3. uri popoldne za dr. Treo. Ako pada nate dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemal ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K., in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Po deželnem zboru.

Četudi je bilo letošnje zasedanje deželnega zbora v svoji zadnji dobi le kratko, nudi nam vendar gradiva k raznim razmišljanjem in opombam, katerih ne moremo zamolčati. Nepričakovano in brez dogovora sprožilo se je na slovenski strani vprašanje, katero je prej skoro skoz celo šestletno dobo razburjalo naš deželni zborček, zanimalo v veliki meri tudi vlado, vrglo prejšnjega dolgotrajnega deželnega glavarja Franca grofa Coroninija ter potem, kakor se je zdelo, popolnoma zaspalo, ker slovenskim zahtevam se je bilo vsaj deloma ustreglo. Menimo vprašanje o deželnem šolskem zalogu, katero so bili prejšnji slovenski deželni poslanci tako srečno zapletli z abstinenco, da so slednjič dosegli letni prispevek 250.000 K iz deželnega zaloga v olajšanje okrajnih šolskih zalogov. Slovenski poslanci niso dosegli s tem vsega, kar so nameravali; ali spoznali so, da za zdaj se ne dá več doseči in so molčali.

Ko se je letos razpravljalo zakonski načrt o zvišanju učiteljskih plač in pokojnin, je bilo naravno, da so si poslanci postavili vprašanje, kako se oni povisek pokrije, ter so skušali na znani način uplivati na vlado, naj bi dovolila, da bi pristojbine od zapuščin in letni preostanki normalno-šolskega zaloga v to služili ter naj bi tudi ona prispevala v isti namen vsaj 60.000 K na leto. Ker je bilo znano, da so bili poslanci z leve in z desnice izjavili, da se ujemajo s to namero, bilo je pričakovati, da dotični predlog bode sprejet.

Novi poslanec dr. Treo, ki ima mnogo dobre volje pa malo parlamentarne izkušnje, ker je še mlad, se je spomnil pri tej priliki deželnega šolskega zaloga, in računajoč na okoliščino, da tudi italijanskim zastopnikom malega in velikega posestva ter obrtnih krajev ne more biti po volji, da se novo breme, katero povzroči novi šolski zakon, ako bo potrjen, zvrne edino le na rame njihovih volilcev, zibal se je v sladki nadi, da predlog o

deželnem šolskem zalogu, vsaj za namene novega poviška, bo morda sprejet, ako ga stavi in priporoči z mirnimi, prijaznimi besedami, katere naj bi posebno na poslance in starešine goriškega mesta vplivale kakor olje in dišeči balzam. Kako naj bi dr. Treo ne bil ponosen, ako bi se mu posrečila namera?

Že v splošni razpravi o novem zakonu govoril je dr. Treo o tem, da treba marsikaj v deželi centralizirati, to je: prevzeti na deželni račun, med tem tudi šolstvo, in da v podrobnih razpravi hoče postaviti na prikladen mestu poseben predlog v tem oziru.

Predno je zbornica prešla k razpravi o §. 26., se dr. Treo v resnici oglasi in pove, kaj namerava. Najprej se vname parlamentarno-pravna debata, katere so se udeležili naši juristi, ali se sme predlog sploh pripustiti na tem mestu k razpravi, ali ne. Deželni glavar ga je dopustil. Dr. Treo je govoril lepo in Goričanom na srce, ali ogrel jih ni. Dr. Luzza tjo je videl v predlogu nič manj kot poskus, gmotno uničiti mesto goriško, in atentat na njegov italijanski značaj, katerega hočejo braniti in varovati z vsemi silami. Drugi italijanski poslanci so mu pritrdili; a najhujše je bilo to, da se je oglasil načelnik slovenskega naprednega kluba dr. Tuma ter javno povedal svojemu sočlanu, da predlog, četudi na sebi lep in morda opravičen, ne spada sem in da on, slovenski poslanec in klubov načelnik, bo glasoval proti predlogu.

Italijani niso verovali svojim očem in svojim ušesom, ko so slišali govoriti zastopnika slovenskih trgov, slovenskih trgovcev in obrtnikov, ki so ob enem tudi posestniki, tako, kakor si ni upal govoriti niti župan goriški. Slovenski poslanci so strmeli, ko so slišali drzne besede, ki so prihajale iz ust človeka tujca, ki se ni čutil toliko solidarnega s svojimi volilci, da bi vsaj ne govoril in glasoval proti predlogu, ki je vzet vsakemu slovenskemu plačevalcu izravnih davkov iz dna srca. Kakor rečeno, tako storjeno; dr. Tuma je glasoval z Italijani proti predlogu svojega tovariša, proti šolskemu zalogu, za kateri mora glasovati vsak

slovenski poslanec, naj pride predlog od koderkoli, in kadarkoli, četudi opolnmoči.

In zdaj par besedij ostalima članoma naprednega kluba. Ko je poslanec Štrekelj poročal v imenu peticijskega odseka o prošnji kat.-narod. političnega društva v Bovcu radi podpore sirarju Šulerju, je z ozirom na klubovega načelnika, ki je hotel, da naj si klerikalci sami izobrazijo svoje sirarje, zatajil svoj predlog in glasoval proti njemu. Zdaj pa, ko je stavil dr. Treo predlog, kateremu niti dr. Tuma ni mogel stvarno ugovarjati, je isti dr. Tuma glasoval proti predlogu in proti svojima tovarišema, klubov načelnik proti dvetretinski klubovi večini. Moža, ali hočeta, da Vama bo. Tuma po glavah hodil? ali ne vidita, kako malo častno ulogo igrata? kako malo Vaju pošteva? ali menita, da nimata povoda dovolj, da stopita na svoje noge, za hrbet svojih volilcev, pa da izključita dr. Tuma iz svojega kluba? Njegov mesto je z dr. Luzzattom, njegov idejal-liberalizem.

Tako postopanje slovenskega deželnega poslanca je toliko bolj obžalovanja vredno, ker niti učitelji ne zahtevajo, da naj bi se jim plače zboljšale iz okrajnih šolskih zalogov, oziroma z nakladami na izravne davke. Učiteljem je na tem ležeče, da se zboljša njihovo gmotno stanje, pa radi priznavajo, da naklade na izravne davke so tako visoke, da se ne morejo višati, ako hočemo, da kmet in obrtnik še obstaneta, ter želijo sami in tega ne tajijo, da jim je veliko ljubše, če se bodo pokrivali njih poviški kako drugače, in ne z nakladami na izravne davke. Dvojna je bila pot, ki se je nasvetovala, da bi se tej splošni želji učiteljstva in davkoplačevalcev kolikor mogoče ustreglo, namreč predlog dr. Treota radi deželnega šolskega zaloga in pa predlog dr. Verzegnassija radi pogojev, ki naj se izvršijo, predno stopi novi zakon v veljavo. A proti obema predlogoma je govoril „naprednjak“ dr. Tuma. Lepa naprednost, katero naj plačujejo naši davkoplačevalci!

„Dobro“ v ročnih delih; kaj pa v verstvu? Samo dobro? In v vedenju: „zadostno?“ Ujcu je bilo kot bi mu bil kdo stisnil prsi — to je bil spomin na gospodinjeno trditve in prerokovanje. Ali vendar se je otresele teh mislij.

„Nu, kaj pa je?“ je premišljal. „Morda ni priljubljena pri učiteljih? Saj razbrzdana ne more biti; saj ni tako nesrameten otrok. Ali vendar zadostno v vedenju — zadostno; in v verstvu le dobro...“ To se je mešalo njemu po glavi, in zdelo se mu je, da mu danes večerja ne diši. Na to vzame v roke došla pisma. Kaj je pa to s firmo Neumann? Spet kak cenilnik — da ti ljudje vedno nadlegujejo človeka! Kaj pa potrebujem v našem zakotju, da bi si mogel naročiti?... Ali kaj pa to — pred strmečimi očmi se ni pojavil cenilnik niti kako ponudbeno pismo, nego pravilno napisan in kolkovan račun v znesku 64 K za blago, ki ga je bila „Charlotta Hetešova“.

Ujcu se dvigne, obraz mu je pordel zavzetja in nevolje. Hotel je takoj povprašati, kaj to pomeni? Ali znova je jel čitati račun. Napisano je prav njegovo ime in stan: posestnik v Kotuču... In dalje: vzela na Vaš račun gospica „Charlotta Hetešova...“ In tu spridevalo poleg

Avstrija in Italija.

Avstro-ogerska nagodba je torej sklenjena; po šestletnem prerivanju je stvar konečno prišla pod varni krov. Da se je to zgodilo vsled nekega posebnega pritiska, o tem ne dvomi nikdo. Ne ve se pa, od kod je prav izšel ta pritisk; nekateri so mnenja, da je nemški carinski tarif v zvezi z našo nagodbo, drugi pa pravijo, da se je izvršila vsled odločne volje našega cesarja samega, ker se je uprav malo ur pred novim letom odločila v avdienci na dunajskem dvoru.

Komu bode ta nagodba v korist in komu v škodo, o tem danes ne moremo govoriti, ker ostane v splošnem celo besedilo nagodbe za dolgo časa tajno, zaradi tega o tem konečno rešenem vprašanju za sedaj molčimo in je položimo „ad acta“.

Vsa druga vprašanja pa so stopila danes na površje, s katerimi se nam je zaresno baviti. Ta vprašanja se tičejo naše notranje politike, katere se je pričela razvijati tako, da utegne bolje uplivati na najvažnejše notranje politične zadeve nego pa vsi ministerski odloki in vse brezplodno parlamentarno delovanje.

Poleg stvari na Balkanu in naših novih doticajev z Rusijo, kriči najglasneje naše politično razmerje z sosedno Italijo.

V Italiji in njenem ljudstvu ima Avstrija najhujšega nasprotnika, kateri v jedrnatem preži po priliki, pri kateri nam bi mogel škodovati.

Jako čudni odnošaji vladajo med obema državama. Jedna ko druga sta pritegnili Bismarcku ter stopivše v trozvezo, postali prijateljici, dasi o prijateljstvu mej njima ne more biti govora; saj ni jedna ni druga ni pozabila — preteklosti.

Italija ne more pozabiti Avstrije, katere je skozi več nego pol stoletja ovirala vsako gibanje za zjedinenje italijanskega elementa v jedno državno celoto in na razne načine stiskala njene najzaslužnejše sinove. Avstrijo pa nasproti zopet boli, da je novi zjedinenji

Ujcu je zdaj mahoma razumel, in okrog ustnic se mu je prikazal trpki izraz nekega boleznega čuta in prevare.

„Ta predrznost!“ premišljal je dalje. „Da bi bila ta gospica „Charlotta“ vsaj prej prosila dovoljenja.“

„A tu si kar izbere mahoma 15. julija tri pare rokavic — jaz imam ves čas le ene same!... Veljal sem za njenega dobrotnika, a zdaj ni dala to v petnajstem letu... Ali morda pa to vendar ni možno; tu mora biti nekaka velika pomota — morda pa jej činim krivico...“

Spet mu je prišlo na misel, da bi kar stopil k Hetešovim; ali spet je pomislil, da je že osma ura, in da človek naj nič ne dela v razburjenosti. Počakati treba, da se vse to razjasni. Jutri pojde tje; morda pa tudi, da to drzno dekletce pride jutri samo k njemu. Na vsak način — če je res tako — bo treba kaj storiti za časa. Če ne bo drugače, se jej odtegne podpora...

Ali prišlo je drugače! — — — V nedeljo proti poldnevu prihiti Hetešina sosed, čevljarka Maličeva v župnišče.

„Prosim, prečastni, da bi šli takoj previdovat k Hetešovi. Njena deklica je sinoči zbolela v grlu, menda je davica,

LISTEK.

Ugasla zvezda.

(Odlomki. Češki: Gabrijela Preissova.)

(Dalje.)

„Ali češ, ti skuham lipovega čaja?“ vpraša jo mati skrbno.

„Oh ne! To brzo preide, samo da zdaj morda ne bom mogla tako brzo peti. Mamica, ali veste, da imam v vsej šoli najlepši glas?“

„Kaj pa, da verjem! Saj si znala že doma lepo peti.“

„Mamica!“ — Tu se je malo ustavila; ali vendar se je osmelila ter dejala: „Kaj porečete, jaz ne bom učiteljica! Kaj, štiri leta naj se trapim, da mi potem milostno podelijo službo podučiteljice s 300 gl., in koliko let bi morala čakati, da bi bila učiteljica. To je naposled 700 gl. — hm, 700, kaj je to — toliko stane v velikem mestu malo večje stanovanje!...“

„No, kaj bi pa bila rada?“ zavzame se mati.

„Ne imela bi vam takoj povedati prvi hip, ali bodisi... K gledališču pojdem za pevko. Namesto v učiteljske, bom hodila v operno šolo; menim, da s tem ni veliko več stroškov, in za tri leta bom izučena. Potem mamica — in Dragica vstane se pkloni in reče: „Mamica,“

desnico, kot bi pozdravljala blestečo srečo, „morem si zaslužiti na leto tisoče, ne le stotnice. In ta slava! Moj Bog! — imeti jaz denar — hodila bi vedno v gledališče in v opero k operetam (spevoigram)...“

„G. ujento ne bo všeč, in tudi meni ne — nikar se ne srdi, Dragica; taka sreča — to je kot bi skušala Boga. Na Dunaju je bila iz naših krajev tudi edna pri gledališču, oblačila se je lepo — ali vendar je niso kaj cenili...“

„Ali, mila mamica, med enim in drugim gledališčem je razloček! Kaka nepomenljiva igralka bi niti ne hotela biti, jaz se hočem odlikovati kot kaka velika zvezda ne nebu... Taki pevki se pravi „zvezda“ — — —“

Mati se ozre na njo — zadovoljno in ponosno. Želela je, naj bi jej bila hči „velika zvezda“, naj bi bila srečna...

III.

Drugega dne proti večeru se je vrnil postarni koluški posestnik Diviš z neke poti domov. Doma je dobil g. ujec v roko Dragično spridevalo; mati se je bila opravičila, da jej hči ni mogla osebno priti, ker jo boli v grlu radi prehlada.

Ujcu preleti radoznato spridevalo. Vsi redi „prav dobro“, samo dva „dobro“ in eno „zadostno“.

taliji morala žrtvovati najlepše svoje pokrajine, za katere je potrosila tolikanj, da procvetelo moralno in materialno. Še danes se pozna sledovi te avstrijske skrbi v onih dveh pokrajinah, še danes sta Lombardija in Benečija jedini pokrajini zedinjene Italije, v katerih se najmanje čuti — italijansko siromaštvo.

Ali to je še najmanje, kar kali iskrenost mejsebojnega prijateljstva mej Avstrijo in Italijo. Ta preteklost bi se še pozabila, ker nima posledice za bodočnost, saj tudi drugi narodi in države pozabljajo in si znajo odpustiti preteklost, če je bila ista še tako krvava. Saj Francija tudi že po malo pozablja krivice, ki jej jih je prizadejala Nemčija.

A iskrenost odnošajev mej Avstrijo in Italijo preprečujejo sedanjí dogodki, kateri kažejo, da vsaj na eni — t.j. italijanski strani — ni ugasnil stari srd. Italija in italijanski narod misli, da še ni izpolnil svojih domovinskih idealov, dokler ne pridruži zedinjenemu trupu še Trsta in Tridenta. Irredentisti, mej katerimi je mnogo italijanske inteligence, nadaljujejo svoje delo in hočejo k Trstu pritegniti še Istro in celo Dalmacijo, o katerih vedo, da ne pripadati k Italiji ne po zgodovinskem ne po narodnem pravu. Glede Dalmacije pač trkajo na neko „zgodovinsko pravo“ ker je bila dežela pred štiristo leti pod beneško republiko, dasi bi Avstrija še z večjo pravico tirjala danes nazaj Lombardijo in Benečijo, ker, ako se trka na „zgodovinsko stališče“, ni niti pol stoletja, ko sta bili ti dve pokrajini — avstrijski...

Italija danes uprav umetno vzdržuje „dalmatinsko vprašanje“. Nedavno je vojaški list „L'Eco militare“ predlagal, naj se na Visu postavi spomenik v vojni leta 1866 padlim vojakom, za kateri spomenik naj bi se nabiralo na obeh straneh t. j. tudi v Avstriji. Tudi ta predlog nima druge svrhe nego da se drži kvišku „dalmatinsko vprašanje“. Avstrijski junaki že itak imajo svoj spomenik, a Italijani so večinoma potonili in torej ne potrebujejo spomenika.

To je nekaj.

Nedavno pa je italijanska vlada dovolila 400.000 lir za italijanske šole izven Italije. Italija ima doma popolnoma razdrapano šolstvo in nobena evropska država nima toliko analfabetov t. j. ljudi, ki ne znajo ne pisati ne brati, nego Italija. Nedavno je list „La Voce della verità“ prinesel grozne statistične podatke o zapuščenosti italijanskih občin, v katerih vlada lakota in malarija. Ali mesto da se briga italijanska požidovljena vlada za blagostanje in prosveto v svoji hiši, pa izmetava stotisoče kar na slepo za šole v tujini. Pri tem misli v prvi vrsti na avstrijsko Primorje, Dalmacijo in Al-

dravnik je dejal, da je slabo...

„Kaj Karola — Hetešova Karolka?“ ponavlja župnik.

Takoj se odpravi v cerkev ter po-hiti v Maličevu hišo, kjer je gostovala Hetešova.

Zdravnik je bil še tam. „Ali je ne-varnost?“ vpraša ga župnik latinski.

„Davica v najvišji stopinji...“ reče zdravnik. „Ko bi bil to vedel, bi bil vzel vsaj nastroj seboj in bi bil poskusil ope-racijo. Ne vem, ali bo še čas za to. Prosim, opomnite ljudi, da ne sme nihče k bolnici razen matere — bolezen je zelo nalezljiva. Vas bodo gotovo bolj slusali.“

V nizki izbici je vzdihovala Karola. Sedela je na pol, in podpirali ste jo dve ženski. — Dušilo jo je, že ni mogla več govoriti.

Odgovarjala je le s kimanjem in župnik jej je podelil svetotajstva, v ko-likor je bilo sploh še mogoče. Zdelo se je, da bolnica niti ne diha, le oči in tre-palnice so se še vedno gibale. Prej za-reče obliče je postalo negibljivo, hortenzijeve barve — mlado življenje je bilo končano. —

(Konec pride.)

banijo. Na Turškem ni nobenih ondi ro-jenih Italijanov, marveč so sami prise-ljenci, pa za teh par Italijanov hoče ital.vlada ital. šole, samo da gre vsopredno z onimi velevladstvi, ki tudi vzdržujejo v tujini svoje šole. To pa je harlekinstvo laških matadorjev na Montecitorio.

V Albaniji je irredenta razvila ži-vahno delovanje, to pa samo radi tega, ker jej poleg Albanije rastejo zobje tudi po Dalmaciji. Čemu pa trosi italijanska vlada tisočake za italijanske šole v Avstriji? V naši državi so Italijani — na našo škodo! — še predobro preskrbljeni s šolami vsake vrste, katerih se čes-toniti ne poslužujejo, a oni hočejo svoje irredentistiške učilnice, kjer se mladina vzgoja bolj v izdajalstvu nego pa v po-trebnih učnih predmetih. Te šole pa so še zlasti vaba za slov. deco našega Primorja. V Dalmaciji imajo Italijani samo eno občino v svojih krempjih in vendar hočejo biti ondi vladajoči element.

Jasno je torej, da je velik del svote 400.000 lir namenjen uprav poitalijančevanju hrv. mladine v Dalmaciji.

Pasquale Villari, bivši ital. naučni minister, ki je nedavno prepotoval Dal-macijo, je na nekem shodu v Sieni re-kel, da bi bilo dobro, ako bi italijanska vlada ustanovila italijanske šole v Rabu, Pagu, Trogiru itd. Tedaj je jasno, kaj hoče Italija, — njej gre za politične ideale, katerim podlaga pa še le hoče ustanoviti s snovanjem italijanskih šol v hrvatskem Primorju.

A Avstrija, oziroma njeni vladni krogi dosedaj niso kazali posebne volje, da preprečijo nakane italijanske irredente. Nasprotno! Nedavno je posl. Spinčić imel povod, da v parlamentu stavi na ministerskega predsednika vprašanje, da li je res, da se je v dogovoru, na kate-rem sloni trozveza, Avstrija obvezala Ita-liji, da pusti v Primorju prevladovati italijanski element nad slovanskim.

Ali vsaka mera je enkrat polna. Odpoved trgovinske pogodbe in ž njo tudi vinske klavzule, kaže pa zopet dovolj, da sme tudi Avstrija nasproti svoji sosedbi biti le do neke meje obzirna, in to vkljub izjavam ital. ministra Prinettija. Ako pa sledi ti odpovedi danes ali jutre konec trozveze, tedaj ne bo vse to nič družega nego naravna posledica odnošajev, katere naša ljuba južna sosedba izživa na vseh koncih in krajih in s katerimi kaže, da je njena jeza neukrotljiva kakor je neutешljiva njena lakomnost.

Dopisi.

Šempas dne 12. januarja. — Raz-delimo! Razdelimo županijo v tri — štiri — pet županj. Ta krik se razlega po Šempasu že nad petnajst let. Naš župnik in poslanec je nekaj let svaril pred raz-delitvijo in je svoje razloge tudi v sta-rešinstvu prostodušno naznanil.

Ko je pa deželni odbor pod uplivom dr. Tume vpeljal novo prakso gledé oskrbovanja cest, ubožcev in užitnine, je g. župnik zopet lojalno izjavil, da pod no-vimi razmerami ne ugovarja več razde-litvi županije. Djansko je pospeševal raz-delitev doma in v Gorici. Edina zavira je bila še v Vitovljah. Pri starešinstvenih volitvah meseca decembra p. l. pa so se našli Vitovci in Osečani. Združeno so glasovali za določene kandidate. Združili so se zoper Šempas. Precej potem so tudi podali vzajemno prošnjo za ureditev nove županije Osek-Vitovlje. Naš župnik je lojalno računil s to spremembo mnenja v Vitovljah ter hotel tej naravni zvezi ustreči. Pokazati je hotel, da ne pozna sovraštva in maščevanja; nenadno hitro je dosegel, da se je v deželnem zboru sklenil zakon razdelitve županije, kakor-šen odgovarja djanskim razmeram in prošnjam občanov in starešinstva. Zdaj pa prejema zahvalo za krotko postopanje in nemali trud. Zahvalo sveta. Poprej je vse zahtevalo in prosilo razdelitev, zdaj ko je tozadevni zakon sklenjen, pa pri-hajajo pritožbe na dan, kakor jeseni po deževju gobe.

C. kr. okrajni zdravnik, je v soboto preiskaval zdravstveno stanje po Šempasu. Našel je mnogo kašlja med otroci, ter določil, da se ustavi šolski pouk.

Bralno društvo v Šempasu je imelo občni zbor dne 11. januarja t. l. Odbor večinoma ostane stari. Časopisi se naroče kakor za preteklo leto brez „Soče“. Mir se povrača.

Vreme imamo slabo, južno, mokro.

Politični pregled.

Nadvojvoda Franc Ferdinand.

Zadnje čase se posebno opaža, da je začel prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand sam posegati v najvaž-nejša avstrijska politična vprašanja. Listi poročajo, da deluje nadvojvoda Franc Ferdinand s posebno vneto na to, da bi se dosegla sprava med Nemci in Čehi. Brazil, pravijo, da se je baje: Prevzel sem nalogo, da napravim že enkrat red v Avstriji. Med božičnimi počitnicami je sprejel na svojem gradu Konopištu več odličnih poslancev ter jih gostil, a pri tem se ž njimi razgovarjal o jezikovnih zadevah.

Avstro-ogrška nagodba.

Avstrijski in ogrski ministri so v nedeljo dodelali vse zakonske načrte ti-choče se avstro-ogrške nagodbe. Posve-tovanja so trajala, ne da bi se bila pre-trgala, od 10. ure predpoludne pa do 8. ure zvečer. S tem so torej končana po-gajanja med vladama obeh državnih po-lovic. Zdaj dobita besedo oba parla-menta.

Potrjen zakon.

Nj. Vel. cesar je potrdil zakon gledé terminske kupčije z žitom. Ta zakon stopi v veljavo 10. aprila t. l.

Vojaška posvetovanja.

V soboto se je vršilo pod predsed-stvom cesarja tretje vojaško posvetovanje. Tega posvetovanja sta se udeležila tudi generalni vojni inšpektor baron Wald-stätten in generalni inšpektor konjenice grof Paar. Posvetovanje je trajalo dve uri.

O zadnjem potovanju ruskega ministra za zunanje zadeve

piše ruski vladni list „St. Petersburgskia Vedomosti“ tako le: Nasproti najraz-ličnejšim govoricam o pomenu potovanja grofa Lamsdorffa v Srbijo, v Bolgarijo in na Dunaj smo pooblaščen izjaviti, da je imelo potovanje grofa Lamsdorffa namen dogovoriti se s prizadetimi drža-vami o načinu, kako konečno urediti vprašanje, ki vznemirja v zadnjem času prebivalstvo nekaterih balkanskih po-krajin. S svojimi vojskami za osvobodjenje iztočnih kristjanov je Rusija spodbudila balkansko ljudstvo, da želijo biti svo-bodna in neodvisna. Rusija je storila svojo dolžnost in hoče zdaj, da se omenjena ljudstva, ki so njeni bratje, razvijajo svobodno in brez ovir. V ta namen je bil sklenjen l. 1897. dogovor med Avstrijo in Rusijo. Reforme, katere je Turčija obljubila izvesti, so le na pa-pirju. To pa ne zadostuje. Zato sta se pa Rusija in Avstrija dogovorili o re-formah, s katerimi se zagotovita trajni mir in red v Macedoniji in v Stari Srbiji. Turčija pa bode morala na vsak način zadovoljiti se s takimi reformami.

Potovanje evropskih vladarjev.

Potovanje italijanskega kralja v Anglijo je določeno na drugo polovico, v aprilu, premeni pa se prvotno določena pot, kajti kralj ne potuje preko Nemčije in Belgije, marveč preko Pariza in Calaisa. Spremljala ga bota ministra Zanardelli in Prinetti, če ostaneta dotlej še na kr-milu. Obisk bo vrnil kralj Edvard v jeseni in sicer v Rimu. — Za carjev obisk v Rimu je določen teden po pravoslavni Veliki noči. Car se bo vkrcal v Kron-stadtu in v Civitavecchia stopil na ita-lijanska tla. Na povratku v domovino bo obiskal Črno goro, Pirej, kjer ga pozdravi grška kraljeva dvojica, in morda tudi Carigrad. — Nemški cesar obišče v maju italijanskega kralja ter bo tedaj prisot-voval otvoritvi Goethejevega spomenika. V pozni jeseni obišče italijanska kraljeva dvojica knežji dvor v Cetinju.

Dvoboj med ministrom in podpolkovnikom.

Iz Rima poročajo, da je podpolkov-nik Belegarde pozval italijanskega ministra za zunanje zadeve Prinettija na dvoboj. Povod temu dvoboju je dal baje minister Prinetti s tem, da je podpolkovnika, ki je bil pri njem v avdijenci, a se je tam v razburjenosti nespodobno obnašal, dal vreči po služabniku iz sobe.

Napad na španskega kralja.

V soboto zvečer, ko se je vračal kralj s kraljico iz cerkve domov in sta se peljala čez trg Oriente, ustrelil je neki človek proti kočijam, ne da bi koga ranil. Ko so ga aretirali, izpovedal je,

da se imenuje Feito. Ko je kralj zaslišal strel, je pogledal skozi kočijino okence, da bi se prepričal, kaj se je zgodilo, a mali kraljica ga je koj potegnila k sebi. — Napadalec je izpovedal nadalje, da ni hotel umoriti kralja, ampak prvega dvornega dostojanstvenika. V žepu pri njem so našli več pisem, naslovljenih na ameriškega predsednika, na nemškega cesarja, na angleškega kralja in na ruskega carja. Feito je tudi izpovedal, da ima za ženo Francozinjo in da ga je ta dala zapreti v neko norišnico. Trdi pa, da ni anarhist. Najbrže je to kak nesre-čen norec.

Saška prestolonaslednica princezinja Lujiza in njen brat nadvojvoda Leopold.

Listi poročajo, da je princezinja Lujiza odslavila svojega ljubimca Girona, ter da je ostala sama v Genfu, dočim se misli Giron nastaniti v Parizu. Istotako poročajo listi, da se princezinja Lujiza s časoma preseli na Tirolsko, kjer bo smela od časa do časa priti v dotiko s svojimi otroci. O njenem bratu nadvoj-vodi Leopoldu, ali kakor se sedaj piše o Leopoldu Wöllingu poročajo listi, da se mu izplača iz družinskega imetja svota treh milijonov kron pod pogojem, da se odpove vsem pravicam do tega imetja.

Prebivalstvo goriških občin in krajev.

(Dalje.)

Sodni okraji, občine in kraji	Prebivalstvo		Prebiv. se je v desetih le- tah povečal, zmanjšal ali ostal enak
	1. 1890	1. 1900	
Sodni okraj Gorica:			
1. Št. Andrež . . .	1299	1528	+ 229
2. Bilje	1130	1242	+ 112
Bilje	777	866	+ 89
Orehovlje	353	376	+ 23
3. Čepovan	1164	1230	+ 66
4. Dornberg . . .	1677	1919	+242
5. Št. Ferjan . . .	2300	2381	+ 81
Dolenje Cerovo .	362	378	+ 16
Gorenje Cerovo .	620	608	- 12
Št. Ferjan	1318	1395	+ 77
6. Grgar	1419	1541	+122
Grgar	1027	1156	+129
Ravnica	392	385	- 7
7. Ločnik	2105	2439	+334
8. Št. Martin-Kojsko	4257	4365	+108
Kojsko	1143	1043	-100
Kozana	791	818	+ 27
Krasno	155	161	+ 6
Šmartno-Gonjače .	1024	904	-120
Vedrijan	296	339	+ 43
Vrhovlje-Brestje .	233	266	+ 33
Vipolže	479	510	+ 31
Višnjevik	369	324	- 45
9. Miren	1504	1601	+ 97
10. Opatjeselo . . .	1564	1653	+ 89
11. Št. Peter	1333	1522	+189
12. Podgora	3506	3902	+396
Pevma	1165	1269	+104
Podgora	1735	2011	+276
Podsabotin . . .	286	294	+ 8
Št. Maver	320	328	+ 8
13. Renče	2202	2350	+148
Gradišče	579	599	+ 20
Renče	1623	1751	+128
14. Prvačina . . .	797	951	+154
15. Solkan	2433	2807	+374
Kronberg	531	566	+ 35
Loke	189	218	+ 29
Solkani	1713	2023	+310
16. Sovodnje	1335	1402	+ 67
Gabrje	198	190	- 8
Peč	217	247	+ 30
Rubije	156	157	+ 1
Sovodnje	734	793	+ 59
Vrtoče	22	15	- 7
17. Šempas	2739	2974	+235
Št. Mihel	338	348	+ 10
Osek	455	493	+ 38
Ozeljan	543	545	+ 2
Šempas	846	952	+106
Vitovlje	557	636	+ 79
18. Trnovo	1479	1428	- 51
19. Gorenja Trebuša	703	694	- 9
20. Vogrsko	677	808	+131
21. Vrtojba	1956	2237	+281
Bukovica	521	623	+102
Dolenja Vrtojba .	776	886	+110
Gorenja Vrtojba .	659	728	+ 69

(Dalje pride.)

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali pred-sedniku: Anton Berlot župnik na Voger-skem 12 K; dr. Josip Kenda, zdravnik v Vipavi, poleg razkazanih 35 K 40 h še 10 K, torej skupaj 45 K 40 h. Srčna hvala!

O krošnjarskem zakonu, ki je bil sprejet v poslanski zbornici na Du-naju preteklega meseca decembra, razna-šajo se po hribih še vedno kriva poročila, dasi je „Gorica“ o tem dovolj jasno pi-sala. Sodni okraj Bovec in občina Trnovo, ki je prej spadala pod Bovec, sta sprejeta med tiste okraje, katerim se zagotavljajo nekatere ugodnosti v krošnjarstvu, in to

radi tega, ker so se jima že prej priznavale. Livek in kobariški sodni okraj nista sprejeta v vrsto tistih krajev, katerim se priznavajo posebne pravice, ker tudi prej se jima niso priznavale. Poslanec Oskar Gabršček je stavil predlog, naj se vlada pozove, da prišteje tudi Livek izvetim krajem, dr. Gregorčič pa, da naj vlada prišteje ves kobariški okraj (z Livkom vred) takim krajem. Ta predloga sta v toliko sprejeta, da jih je zbornica odstopila obrtnemu odseku, da jih z drugimi vred, ki zadevajo krošnjarstvo, pretresa in o njih zbornici poroča.

„Russkij kružok“ naznanja svojim p. t. članom, da se vsi začasno pouk v „pevskem in glasbenem“ društvu v dveh oddelkih: a) ponedeljek in četrtek 8–9½ zvečer. b) sredo in sobota 6–7½ zvečer. Prosto je vsakemu članu obiskovati oba oddelka. Pouk se bo pričel in končal točno ob naznanjenih urah, da se ne bo motilo, se prosi za točnost.

O d b o r.

Mestni zastop goriški. — V petek je imel mestni zastop goriški svojo sejo. Med naznanili je bil tudi odlok c. kr. namestništva v Trstu, s katerim se uničuje sklep mestnega goriškega zastopa, vsled katerega bi se imela postaviti v mestni dvorani mramornata spominska plošča pokojnemu Favettiju. Kot povod ti naredbi navaja namestništvo dejstvo, da je gojil pokojni Favetti naši državi sovražna čustva ter ideje naperjene proti celoti naše države. Kakor piše „Corr.“, je mestni zastop sklenil soglasno vložiti utok proti tej odredbi, čemur „Eco“ ne oporeka; potemtakem tudi z glasom stolnega prosta Faidutta. V isti seji je župan naznanil starešinam, da je c. kr. namestništvo ovrglo tudi oni sklep mestnega starešinstva, s katerim se je hotela podvojiti pristojbina za mestne mitnice. Na dnevnem redu te seje je bilo tudi vprašanje glede dovozne ceste na novi kolodvor bohinjske železnice. Po sedanjem načrtu bi začela ta dovozna cesta na Goriščeku. Nekateri mestni očetje pa so predlagali, naj bi imela ta dovozna cesta svoj začetek že s trga Korenjs. Drugi so ugovarjali, češ, da bi bilo treba podreti v ta namen preveč hiš, kar bi povzročilo preozgromen trošek. Konečno je bil vsprejet predlog dr. Faiduttija, vsled katerega ima mestni stavbinski urad izdelati gledé dovozne ceste na novi kolodvor natančen načrt, o katerem bo mestni zastop sklepal.

Goriška mestna godba. — Godci pri goriški mestni godbi zahtevajo, da se jim poviša letni dohodek in sicer vsakemu na 80 K. Ako bi se to do meseca februarja t. l. ne zgodilo, izstopijo vsi iz mestne godbe.

C. kr. kmetijska družba. — Razni odseki te družbe so imeli včeraj prvokrat posvetovanja v novih družbenih prostorih v Šolski ulici, v hiši namreč, kjer je bilo nastanjeno poprej deželno sodišče.

Poskusen samomor. — Nadsetnik prigodbi tukajšnjega pešpolka Stepančič ustreli se je iz revolverja v sence ter se jako nevarno ranil. Povod temu nesrečnemu koraku, pravijo, je dal preprij, katerega je imel baje s svojimi tovariši. Doznajemo da je Stepančič umrl.

Najdeni denar. — 13-letna Zimmermann Katarina stanujoča na cesti, ki pelje na pokopališče, pod št. 15, je našla na Kornju 20 K, ter jih izročila policiji.

Pozor na stare poštné nakaznice. — Slavno občinstvo se še enkrat opozori, da stare poštné nakaznice in pa poštné spremnice s povzetjem lahko še pri vsakem poštnem uradu zamenja do 15. t. m. Potem te vrednostnice nič več ne veljajo.

Nesreča. — Pri izkopavanju trtnih korenin je pomagal delati mladi Stecker Ivan iz Kojškega. Pri ti priliki pa se je tako močno ranil na nogi, da so ga morali prenesti v tukajšnjo bolnišnico.

Graščina Vogrsko. — Piše se nam, da posestvo graščine se prodaja. Prodaja pa se vsi nekam čudno zmedeno. Ne vemo, kedo prodaja, in ne vemo kedo pogodbe sklepa. Bivši oskrbnik g. Rubbia in eden čuvajev in polno mešetarjev se vtika v prodajo; kedor kupuje, pa ne ve s kom sklepa kupčijo. Tudi cena se postavlja zdaj tako, zdaj drugače. Kupec si sme zbirati lego parcele, a zagotovila nima, da dobi zdaj določeno lego. Res žal, da gospod grof ni naravnost ali posredoma centr. posojilnice posestvo prodal kmetom.

Prodaja, kakor se zdaj vsi ne more biti v prid ne grofu in ne kmetom.

Tudi znani Vogrski Blaž je postal bogat, kajti kupil je „šolo“, predno pride v veljavo sklenjena postava o povišanju plače.

Dostavek uredništva. — Saj jo vendar ne ponese se seboj,

kakor nosi polž svojo hišo, čeravno bode moral, kakor doznajamo, nastopiti polževo pot, ta „Sočin“ vzor učitelj. Pravijo namreč, da se mu je vendar posrečilo dobiti za svoja junaška dela zasluženo — plačilo.

Katoliško društvo slov. učiteljic je imelo dne 7. januarja svoje občno zborovanje. Duhovni voditelj, preč. gosp. župnik Iv. Kokošar je govoril o spirističnih dejstvih. Pokazal je njihovo moralno nevarnost ter opozoval zanimivo hipotezo o četrti dimenziji. Pojasnil je znanstveno celo vrsto spirističnih prikazni, ki varajo nevedneže.

Predsednika je govorila o Rosviti-nih dramah Calimachus in Gallicanus, o njenem slavonspevu Otonu Velikemu in o njeni kroniki Gauderscheinega samostana. Izročila je društvu sliko ranjkega duhovnega voditelja, preč. g. dr. in prof. Josipa Pavlice v lepem okviru. Ranjkemu na čast je markeza Obizzi deklamovala Gregorčičevo pesen „Vrlenu možu“.

Dalje je deklamovala g. Jelka Mercinova Gregorčičevo „Sveti večer“, in peli so se zbori „Ave, maris stella“, „Tihota na morju“ in „Srečen pot“.

Sledile so volitve, pri katerih ste bili izvoljeni g. Holzinger pl. Weidich za predstojnika, pa za blagajničarico g. Eliza Makuc.

Dne 28. januarja ob 5 pop. bode gospa Gärtner predavala „o umetnosti v šoli“.

Občni zbor bode dne 18. februarja ob 4 urah pop. M. H. W.

Primanjkljaj družbe sv. Cirila in Metoda. — Družba sv. Cirila in Metoda je sklenila preteklo leto svoje delovanje s primanjkljajem, ki znaša 1069 K 69 v. Na pomoč družbi, da se primanjkljaj ne pomnoži, ampak pokrije!

Italijanski delavci v Trstu. — V četrtek se je zopet pripeljal s parnikom v Trst 89 delavcev iz Italije. Skoro vsi so dobili še isti dan v Trstu delo. Lahki v Avstrijo, Avstriji v Ameriko! In pri tem vlada miži.

Velika tatvina na Reki. — Razparnika „Pannonia“, ki je te dni priplul na Reko, je ukradena poštna pošiljatev v vrednosti 7000 kron.

Zakonska dvojica Lonyay. — Z Dunaja poročajo, da je nastalo med zakonsko dvojico Lonyay nesporazumjenje, ter da je grof Lonyay zapustil bivšo našo prestolonaslednico, sedanjo grofico Štefanijo Lonyay.

Samomori na Dunaju. — L. 1902 je bilo na Dunaju 453 samomorov, in sicer bilo je 329 samomorilcev in 124 samomork. Najmlajša je bila samorka, ki je imela samo 13 let, najstarejša pa je bil samomorilec, ki je imel 87 let. Kot vzrok teh samomorov navaja statistika in sicer: Pri 160 slučajih nesrečno ljubezen, pri 159 slučajih revščino, pri 140 slučajih neozdravljivo bolezen, pri 127 slučajih zblaznelost, pri 94 slučajih nesrečne družinske razmere, pri 72 slučajih hudo užaljenje in pa strah pred kaznijo, pri 25 slučajih so vzroki neznani, pri 19 slučajih finančni polom. Po našem mnenju in prepričanju je pa vzrok vseh uzrokov pri teh samomori pomankanje vere v Boga, v Onega namreč od katerega smo dobili življenje in kateri jedini naj nam tudi življenje vzame. Potem pa tudi slaba vzgoja in izgledi in pa recimo tudi pomankanje bratoljubja kar vse je pa posledica novodobne lažilberalne kulture.

Lep napredek. — V petek popoldne vračali so se učenci z ljudske šole v IX. dunajskem okraju domov. Hkratu nastane med njimi preprij in pretep. Kar se zgrudi na tla osemletni deček Scheibl in iz glave mu je tekla kri. Mimogredoči ljudje so ga hitro pobrali ter odnesli domov. In kaj se je zgodilo? Njegov osem letni součenec napadel ga je tako hudo z nožem, da mu je prerezal klobuk ter mu prizadel na glavi globoko rano. Pa naj reče kdo da ne napredujemo!?

Proti dijaškim dvobojem. — Dvoboji med visokošolci so postali že tako nalezljiva bolezen, da so poklicani činitelji začeli resno na to misliti, da se to zlo odpravi. Na vseučilišču v Budimpešti se je zaradi tega ustanovil poseben častni sod, katerega razsodbi se bodo morali podvreči v tem pogledu vsi visokošolci, ki tam študirajo. Predsednik tega častnega sode je vseučiliški rektor. Člani pa so mu vseučiliški dekani in nekaj visokošolcev. V slučajih, ako bi se visokošolci vendarle dvobojevali navzlic nasprotnemu izreku omenjenega častnega sode, izgubijo isti pri dvobojih z lahkimi izidom po jedno leto, pri dvobojih s težkim izidom pa se izključijo celó iz vseh vseučilišč.

Ponarejalci denara. — V Videm je dospela vest, da so v Ankoni prišli na sled ponarejalcem denara. Aretirali so štiri osebe.

Ko so v Tarcentu zasačili in zaprli nekaj ponarejalcev denara, podala sta se dva policijska uradnika iz Vidma v Ankono. S seboj sta peljala neko ženo po imenu Prospero, soprogo onega Belline, katerega so, kakor smo poročali svoječasno, aretirali v Kobaridu. Zdi se, da sta Belline in pa neki drug ponarejalec denara, katerega so te dni aretirali na Reki, izpovedala, kje se nahaja delalnica ponarejanega denara. O ti zadevi pa poročajo iz Ankone. Po dalmatinskih in isterskih mestih je bilo oddanih zadnje čase vse polno ponarejenih papirnatih desetakov. Da bi prišli ponarejalcem na sled, stopili sta avstrijska in italijanska policija v dogovore. Te dni pa je bila v Vidmu aretirana neka žena, o kateri se je sumilo, da ji mora biti znano, kje se nahaja delalnica ponarejenega denara. Zena, misleč, da se s tem osvobodi, povedala je, da se nahaja delalnica v Ankoni. To pa se ji ni posrečilo, marveč italijanska policija podala se je z njo v Ankono, da bi ji pokazala delalnico. V soboto pa so na kolodvoru v Ankoni aretirali nekega Aleksandra Giorgetti in nekega Miroslava Antonelli. Preiskavši ju niso našli pri njih ničesar, pač pa so našli v Antonellijevi spalnici 15 zavojev desetakov avstrijskega papirnatega denara, v katerem vsakem je bilo po 10 desetakov. Koj potem so se odposlali policijski uradniki v razne kraje, ker so mislili, da pridejo na sled drugim ponarejalcem. Največ ponarejenega denara je bilo razpečanega na italijansko-avstrijski meji in sicer med italijanske delavce, ki so šli na delo v Avstrijo.

Med odvetnikom in njegovim kiljentom. — V petek zvečer prisopihava v Milano na policijo lepo oblečen a že precej star mož brez klobuka na glavi. Ta mož je bil 60-letni Pavel Terreni, ki je bil poznan kot jako dober a ob ednem tudi imovit človek. In kaj se mu je zgodilo. Poveril je namreč neko pravdo nekemu odvetniku. Te pravde ni hotelo biti nikdar konec, pač pa ga je odvetnik vedno osrečeval s pismi, v katerih ga je pozival, da naj mu prinese zdaj toliko, zdaj zopet toliko na račun svojega honorara, kar je Terreni tudi vsakkrat storil. Na zadnje pa je bilo vendar le konec te pravde in sicer izgubil jo je Terreni. To ga je tako razjezilo, da je sklenil, da noče imeti nič več opraviti s odvetnikom. Zato je naprosil sodnijo, naj bi vse iz te pravde še izvirajoče spise pošljali naravnost njemu in ne več njegovemu odvetniku. To so mu tudi obljubili. Ali ne ve se kako, po pomoti so jedenkrat vendar neke spise poslali odvetniku mesto naravnost njemu. In ravno te spise je on tisti dan rabil. Šel je zaradi tega na odvetnikovo stanovanje že predpoludne, a reklo se mu je da odvetnika ni doma. Ko je prišel popoldne ob peti uri zopet na odvetnikovo stanovanje, reklo se mu je pa, da je odvetnik bolan. Ko se pa takoj ne odstrani in premišljuje — ako bi ga vendar za noreca ne imeli — odpro se hkratu neka vrata in iz neke sobe stopijo odvetnik, njegova žena in pa odvetnikov solicitor. In vsi trije se kakor na povelje zapodé v ubo-gega Terrenija in ga začno tako neusmiljeno mastiti in pestiti, da se je revež komaj rešil iz njih pesti, pustivši na bojišču klobuk. In za to je prišel na policijo, da bi mu ta pripomogla do klobuka.

V železniškem vozu okraden. — Na potu iz Vicence v Milan so v petek okradli trgovca z železnino Josipa Polazza ter mu odnesli 12.000 lir.

Zakon proti pijančevanju na Angležkem. — To leto je stopila v veljavo zakonska novela, naperjena proti pijančevanju, ki se je začelo kakor drugod tako tudi na Angležkem jako širiti. Določbe te zakonske novele so jako stroge. Naperjene namreč niso le proti pijancem, ki razsajajo vsled pijanosti, marveč tudi proti mirnim pijančkom. Oblasti, postavljene za to, da nadzorujejo take ljudi, napravile so posebne izkaze, na katerih so zapisana imena pijancev in pijančkov. Taki izkazi razdelili so se po gostilnah in je gostilničarjem strogo prepovedano dajati v izkazih navedenim osebam alkoholičnih pijač. Posebno je ta zakonska novela stroga proti ženskim osebam, udanim pijanosti. Ako se kaka žena trikrat upijani, ima mož pravico zahtevati ločitev od nje. Za to so pa policijski uradi kar polni omožencev, ki tožijo svoje žene za pijanke in zahtevajo ločitev od njih.

Proti pijančevanju francoskih vojakov. Ker se med francoskimi vojniki pijančevanje širi od dne do dne vedno bolj, je odredil francoski general, da bodo morali oni vojaki, ki bi bili nepoboljšljivi, nositi posebno obleko, da se jih tako javno označi kot pijance.

Dekla petstokrat milijonarka. — Znani milijonar Bradley v Nevo Yorku

je te dni na smrtni postelji poročil svojo dekle, ter ji zapustil svoje premoženje, ki se ceni na 500 milijonov dolarjev.

Narodno gospodarstvo.

Kaj naj sadimo na obronkih brd?

Razumen gospodar teži za tem, da iz najslabših tal izvabi čim več koristi, ako je to v obče mogoče. Tako se n. pr. nahajajo v raznih krajih gorski obronki, kateri se zelo težko obdelujejo, kamor se s težavo donaja gnoj in druge za obdelovanje potrebne stvari, a kadar pride do žetve, pa vidi gospodar, da niti in toliko dobil, kolikor je vložil v obdelovanje, ne glede na trpljenje, ki ga je stalo obdelovanje. Takih gorskih obronkov je žalibog neštevilno povsod po naših gorskih krajih.

Na raznih krajih se sicer dá izvesti oranje, tudi nasaditi vinograde, tudi gojiti travniki itd. Vse to poskušajo že naši ljudje, a kakor rečeno, z malim uspehom, in vsled tega obdelovanje taci krajev čisto zopet opuščajo. Vendar tako ne sme ostati, ker kmetovalec v naših brdih časih mora skrbeti, da si čim bolj pomnoži dohodke, ker denara treba na vseh koncih in krajih. S čem torej obsaditi obronke brd? Z lesom? A s kakim? Z lesom za drva ali za tehniško uporabo? Tudi to je bolje ko nič. Ali vsekako je najbolje, ako se sadi drevje, ki rodi sad, torej — sadje. Ravno sadno drevje je od vseh rastlin ono, ki vleče svojo hrano iz največje globočine tal. Korenine sadnega drevja se prerijejo celo skozi razpoke kamenja, da poiščejo hrane rašči in potem stotero povrnejo trud svojemu gospodarju. Treba torej po pustih brdih in obronkih, ki niso za nobeno drugo rabo, saditi najprej sadno drevje, ako pa bi že to ne šlo, poskušajmo saditi lesnik, kateri na kamenitih in pustih tleh jednako dobro uspeva in rodi ter donaja sadu, ki se zelo lahko proda in dobro plača. Čisto na zadnje še le sadimo drevje za drva in tehniško uporabo, a najprej se lotimo sadja ali lesnikov. Naša naloga bodi, da nam bodo še potomci hvaležni za naš trud in voljo za pravi napredek!

Kako vzdigati konja, ko pade?

Ako konj, ki je padel, sam vstati ne more, (so tudi konji, ki od strahu obleže), mora se mu pomagati, da vstane. Vstajanje živine, ki ima celo kopito je pa povsem različno od vstajanja živine ki ima precepljeno kopito ali parklje.

Krava na primer vzdigne pri vstajanju najprej zadnji del života; ko na zadnjih nogah že dobro stoji, potem poklekne na sprednje in polagoma vstane. Vse drugače vstaja konj. Ta iztegne najprej prednjo nogo in privzdigne sprednji del telesa tako, da leži na vzdalnici. Ko se je tako vzdignil, tedaj skoči kvišku. Kadar torej človek hoče pomagati živali pri vstajanju, se mora na vse to ozirati.

Padšemu konju treba torej, ako se je oprežen zapletel v vprego, osvoboditi najprej prednji nogi, zlasti ako sta mu prišli pod prsi. V to svrhu treba privzdigniti ali nagniti život, da si konj more tudi sam pomagati. V tistem hipu ga mora drug človek zgrabiti za rep ter ga priganjati, da vstane. Ako so tla opolzla, se morajo prej posuti s peskom ali pepelom, ali obložiti s slamo in odevati in to tako, da se prednje in zadnje stegno čvrsto vpre k tlom. Ako konj vkljub tej pomoči ne more vstati, tedaj treba pod njega potegniti konopec ali tenko vrv ter mu z dviganjem istega pomagati kvišku. Z drogovimi se živali ne sme pomagati, ker se jo lahko poškoduje.

Razpis tajnikove službe.

V občini Biljana v Brdih je razpisana tajnikova služba z letno plačo 600 K. Prošnje je vložiti pri županstvu do 14. jan. 1903 in izkazilo sposobnosti za to službo v slovenskem jeziku. Zeli se tudi znanje kaj nemščine in italijanščine v govoru in pisavi.

Županstvo v Biljani
dne 10. dec. 1902.

Šfiligoj, župan.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Loterijske številke.

10. januarja.

Trst 83 39 75 41 14
Line 71 43 44 19 67

**Pisarniške in šolske potrebščine,
raznovidni papirnatih stvari**

po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molivenne knjige . . . od — 24 v navgor
Žepni nožiči — 50 „ „
Mošnički za denar . . . — 20 „ „
Tobačnice in smodnice . . — 80 „ „
Zavitki, kuverte 100 . . — 50 „ „
Papir: pisemski 100 pol . . — 60 „ „
„ uraden bel 1000 pol . . 6 — „ „
„ za maslo ovijati kilo . . 1 40 „ „
„ za cigarete 100 snop . . 2 20 „ „
Posetnice s tiskom 100 . . 1 20 „ „

Tiskovine za duhovnije in županije po ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. — P. s. Za povoljno postrežbo treba v naročilu navesti približno ceno. I. t. d.

V Gorici G. LIKAR,
sredi Semenške ulice proti Placuti 10.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

priprava bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Mladenec

lepega obnašanja v sežanskem
okraju, s posestvom vrednim nad
35 tisoč kron, obstoječim iz hi-
še, nje in travnikov, želi se se-
znati s dekletom lepe suna-
nosti, iz poštene kmetijske dru-
žine, ki ima štiri do pet tisoč
kron gotovine in veselje voditi
kmetijstvo v žensko področje
spadajoča dela. Prednost imajo
one, ki živijo pri starših na de-
želi. Lesezne ponudbe, če je mo-
goče s sliko, naj se pošljejo na
upravnništvo „Gorice“ pod na-
slovom: „Resna ponudba“.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica

Gospodska ulica št. 7,

prva in edina slovenska trgovina
za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše
skladišče vsakovrstnega perila, sraje za
hribolazce in kolesarje vsake velikosti,
jopice za telovadce, krasnih kravat v
vsakem slogu, nogavice, rokavice, životni-
kov (modercev), solčnikov, pihalk, de-
nikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-
kov za obleke, svil za obleke in bluze,
vseh potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za
gospode), in modercev po vsakej meri in
zahtevi izvršujejo se točno.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semenška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinu v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf).
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobijo tudi te-
stenine trdke Žnidaršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga

stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krone nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri nju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk

sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici

Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Naznanilo.

Podpisani večletni gostilničar v
znani in zelo obiskovani gostilni
„Pri zlatem levu“ na trgu v Ka-
nalu, otvoril sem sedaj vis-a-vis v
svoji hiši na novo

Hotel Ulaga

in zagotavljam najboljšo in točno po-
strežbo z jedili. Točim pristna do-
mača črna in bela vina ter Dreher-
jevo pivo v sodčkih. Imam p. n. gg.
gostom na razpolago elegantne sobe
za prenočišča, shrambe za vozove
in hleve za konje. V kratkem na-
pravim na vrtu tudi kegljišče in
kroglišče.

Prosim za obilen obisk ter se
bilježim z vsem spoštovanjem udani

Fran Ulaga,

„Narodna Tiskarna“

*** v Gorici, ulica Vetturini št. 9 ***

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okrasimi in finim papirjem, ter more pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela
z zagotovilom točne in strokovno pravilne izvr-
šitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih
cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima
knjige: Ilijado, Tri igra, za slovensko mladino in Zgodovino
tolminsko šole

TISKA:

GORICO

ki izhaja dvakrat na teden
v dveh izdajah, ter stane
na leto 8 K, pol leta 4 K
četrt leta 2 K

TISKA:

PR. LIST

ki izhaja vsak četrtek ter
stane na leto 4 K, pol leta
2 K, za manj premožne
celo leto 3 K

TISKA:

brošure * * *
* * * diplome
trgovske račune
cenike * * *
vabila na karton
* * * in na papir
sprejemnice * *
* * * za društva
pisma in zavitke
s firmo * * *
* * * etikete
za vsakoršno * *
* * * perabo
plakate * * *
v raznih barvah
* * * in velikosti
i. t. d.

TISKA:

* * * pobotnice
računske sklepe
* * * lične tiskovine
za industrijo * *
* * * trgovino
in obrt * * *
* * * posetnice
razne velikosti *
* * * in oblike
z zavitki * * *
* * * zaročnice
in poročnice * *
* * v elegantnih
škaflih * * *
ter osmrtnice v
* * * raznih oblikah
i. t. d.

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade nate dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nanskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Po deželnem zboru.

Četudi je bilo letošnje zasedanje deželnega zbora v svoji zadnji dobi le kratko, nudi nam vendar gradiva k raznim razmišljanjem in opombam, katerih ne moremo zamolčati. Nepričakovano in brez dogovora sprožilo se je na slovenski strani vprašanje, katero je prej skoro skoz celo šestletno dobo razburjalo naš deželni zborček, zanimalo v veliki meri tudi vlado, vrglo prejšnjega dolgotrajnega deželnega glavarja Franca grofa Coroninija ter potem, kakor se je zdelo, popolnoma zaspalo, ker slovenskim zahtevam se je bilo vsaj deloma ustreglo. Menimo vprašanje o deželnem šolskem zalogu, katero so bili prejšnji slovenski deželni poslanci tako srečno zapletli z abstinenco, da so slednjič dosegli letni prispevek 250.000 K iz deželnega zalogov. Slovenski poslanci niso dosegli s tem vsega, kar so nameravali; ali spoznali so, da za zdaj se ne dá več doseči in so molčali.

Ko se je letos razpravljalo zakonski načrt o zvišanju učiteljskih plač in pokojnin, je bilo naravno, da so si poslanci postavili vprašanje, kako se oni povisek pokrije, ter so skušali na znani način uplivati na vlado, naj bi dovolila, da bi pristojbine od zapuščin in letni preostanki normalno-šolskega zalogov v to služili ter naj bi tudi ona prispevala v isti namen vsaj 60.000 K na leto. Ker je bilo znano, da so bili poslanci z leve in z desnice izjavili, da se ujemajo s to namero, bilo je pričakovati, da dotični predlog bode sprejet.

Novi poslanec dr. Treo, ki ima mnogo dobre volje pa malo parlamentarne izkušnje, ker je še mlad, se je spomnil pri tej priliki deželnega šolskega zalogov, in računajoč na okoliščino, da tudi italijanskim zastopnikom malega in velikega posestva ter obrtnih krajev ne more biti po volji, da se novo breme, katero provzroči novi šolski zakon, ako bo potrjen, zvrne edino le na rame njihovih volilcev, zibal se je v sladki nadi, da predlog o

deželnem šolskem zalogu, vsaj za namene novega poviška, bo morda sprejet, ako ga stavi in priporoči z mirnimi, prijaznimi besedami, katere naj bi posebno na poslance in starešine goriškega mesta vplivale kakor olje in dišeči balzam. Kako naj bi dr. Treo ne bil ponosen, ako bi se mu posrečila namera?

Že v splošni razpravi o novem zakonu govoril je dr. Treo o tem, da treba marsikaj v deželi centralizirati, to je: prevzeti na deželni račun, med tem tudi šolstvo, in da v podrobnih razpravi hoče postaviti na prikladnem mestu poseben predlog v tem oziru.

Predno je zbornica prešla k razpravi o §. 26., se dr. Treo v resnici oglasi in pove, kaj namerava. Najprej se vname parlamentarno-pravna debata, katere so se udeležili naši juristi, ali se sme predlog sploh pripustiti na tem mestu k razpravi, ali ne. Deželni glavar ga je dopustil. Dr. Treo je govoril lepo in Goričanom na srce, ali ogrel jih ni. Dr. Luzzatto je videl v predlogu nič manj kot poskus, gmotno uničiti mesto goriško, in atentat na njegov italijanski značaj, katerega hočejo braniti in varovati z vsemi silami. Drugi italijanski poslanci so mu pritrdili; a najhujše je bilo to, da se je oglašil načelnik slovenskega naprednega kluba dr. Tuma ter javno povedal svojemu sočlanu, da predlog, četudi na sebi lep in morda opravičen, ne spada sem in da on, slovenski poslanec in klubov načelnik, bo glasoval proti predlogu.

Italijani niso verovali svojim očem in svojim ušesom, ko so slišali govoriti zastopnika slovenskih trgov, slovenskih trgovcev in obrtnikov, ki so ob enem tudi posestniki, tako, kakor si ni upal govoriti niti župan goriški. Slovenski poslanci so strmeli, ko so slišali drzne besede, ki so prihajale iz ust človeka tuja, ki se ni čutil toliko solidarnega s svojimi volilci, da bi vsaj ne govoril in glasoval proti predlogu, ki je vzel vsakemu slovenskemu plačevalcu izravnih davkov iz dna srca. Kakor rečeno, tako storjeno; dr. Tuma je glasoval z Italijani proti predlogu svojega tovariša, proti šolskemu zalogu, za kateri mora glasovati vsak

slovenski poslanec, naj pride predlog od koderkoli, in kadarkoli, četudi opolnoči.

In zdaj par besedij ostalima članoma naprednega kluba. Ko je poslanec Štrekelj poročal v imenu peticijskega odseka o prošnji kat.-narod. političnega društva v Boven radi podpore sirarju Šulerju, je z ozirom na klubovega načelnika, ki je hotel, da naj si klerikalci sami izobrazijo svoje sirarje, zatajil svoj predlog in glasoval proti njemu. Zdaj pa, ko je stavil dr. Treo o predlogu, kateremu niti dr. Tuma ni mogel stvarno ugovarjati, je isti dr. Tuma glasoval proti predlogu in proti svojima tovarišema, klubov načelnik proti dvetretinski klubovi večini. Moža, ali hočeta, da Vama bo Tuma po glavah hodil? ali ne vidita, kako malo častno ulogo igrata? kako malo Vaju pošteva? ali menita, da nimata povoda dovolj, da stopita na svoje noge, za hrbet svojih volilcev, pa da izključita dr. Tuma iz svojega kluba? Njegov mesto je z dr. Luzzattom, njegov idejal-liberalizem.

Tako postopanje slovenskega deželnega poslanca je toliko bolj obžalovanja vredno, ker niti učitelji ne zahtevajo, da naj bi se jim plače zboljšale iz okrajnih šolskih zalogov, oziroma z nakladami na izravne davke. Učiteljem je na tem ležeče, da se zboljša njihovo gmotno stanje, pa radi priznavajo, da naklade na izravne davke so tako visoke, da se ne morejo višati, ako hočemo, da kmet in obrtnik še obstaneta, ter želijo sami in tega ne tajijo, da jim je veliko ljubše, če se bodo pokrivali njih poviški kako drugače, in ne z nakladami na izravne davke. Dvojna je bila pot, ki se je nasvetovala, da bi se tej splošni želji učiteljstva in davkoplačevalcev kolikor mogoče ustreglo, namreč predlog dr. Treota radi deželnega šolskega zalogov in pa predlog dr. Verzeznassija radi pogojev, ki naj se izvršijo, predno stopi novi zakon v veljavo. A proti obema predlogoma je govoril „naprednjak“ dr. Tuma. Lepa naprednost, katero naj plačujejo naši davkoplačevalci!

Avstrija in Italija.

Avstro-ogerska nagodba je torej sklenjena; po šestletnem prerivanju je stvar konečno prišla pod varni krov. Da se je to zgodilo vsled nekega posebnega pritiska, o tem ne dvomi nikdo. Ne ve se pa, od kod je prav izšel ta pritisk; nekateri so mnenja, da je nemški carinski tarif v zvezi z našo nagodbo, drugi pa pravijo, da se je izvršila vsled odločne volje našega cesarja samega, ker se je uprav malo ur pred novim letom odločila v avdijenci na dunajskem dvoru.

Komu bode ta nagodba v korist in komu v škodo, o tem danes ne moremo govoriti, ker ostane v splošnem celo besedilo nagodbe za dolgo časa tajno, zaradi tega o tem konečno rešenem vprašanju za sedaj molčimo in je položimo „ad acta“.

Vsa druga vprašanja pa so stopila danes na površje, s katerimi se nam je zaresno baviti. Ta vprašanja se tičejo naše notranje politike, katere se je pričela razvijati tako, da utegne bolj uplivati na najvažnejše notranje politične zadeve nego pa vsi ministerski odloki in vse brezplodno parlamentarno delovanje.

Poleg stvari na Balkanu in naših novih doticajev z Rusijo, kriči najglasneje naše politično razmerje z sosedno Italijo.

V Italiji in njenem ljudstvu ima Avstrija najhujšega nasprotnika, kateri v jedrnatosti preži po priliki, pri kateri nam bi mogel škodovati.

Jako čudni odnosi vladajo med obema državama. Jedna ko druga sta pritegnili Bismarcku ter stopivše v trozvezo, postali prijateljski, dasi o prijateljstvu mej njima ne more biti govora; saj ni jedna n. druga ni pozabila — preteklosti.

Italija ne more pozabiti Avstrije, katara je skozi več nego pol stoletja ovirala vsako gibanje za zjedinenje italijanskega elementa v jedno državno celoto in na razne načine stiskala njene najzaslužnejše sinove. Avstrijo pa nasproti zopet boli, da je novi zjedinenji

LISTEK.

Ugasla zvezda.

(Odlomki. Češki: Gabrijela Preissova.)

(Dalje.)

„Ali češ, ti skuham lipovega čaja?“ vpraša jo mati skrbno.

„Oh ne! To brzo preide, samo da zdaj morda ne bom mogla tako brzo peti. Mamica, ali veste, da imam v vsej šoli najlepši glas?“

„Kaj pa, da verjem! Saj si znala že doma lepo peti.“

„Mamica!“ — Tu se je malo ustavila; ali vendar se je osmelila ter dejala: „Kaj porečete, jaz ne bom učiteljica! Kaj, štiri leta naj se trapim, da mi potem milostno podelijo službo podučiteljice s 300 gl., in koliko let bi morala čakati, da bi bila učiteljica. To je naposled 700 gl. — hm, 700, kaj je to — toliko stane v velikem mestu malo večje stanovanje!“

„No, kaj bi pa bila rada?“ zavzame se mati.

„Ne imela bi vam takoj povedati prvi hip, ali bodisi... K gledališču pojdem za pevko. Namesto v učiteljske, bom hodila v operno šolo; menim, da s tem ni veliko več stroškov, in za tri leta bom izučena. Potem mamica — in Dragica vstane, se ukloni in zasukne na lahko

desnico, kot bi pozdravljala blestečo srečo, „morem si zaslužiti na leto tisoče, ne le stotnice. In ta slava! Moj Bog! — imeti jaz denar — hodila bi vedno v gledališče in v opero k operetam (spevoigram)...“

„G. ujceto ne bo všeč, in tudi meni ne — nikar se ne srdi, Dragica; taka sreča — to je kot bi skušala Boga. Na Dunaju je bila iz naših krajev tudi edna pri gledališču, oblačila se je lepo — ali vendar je niso kaj cenili...“

„Ali, mila mamica, med enim in drugim gledališčem je razloček! Kaka nepomenljiva igralka bi niti ne hotela biti, jaz se hočem odlikovati kot kaka velika zvezda ne nebu... Taki pevki se pravi „zvezda“ — —“

Mati se ozre na njo — zadovoljno in ponosno. Želela je, naj bi jej bila hči „velika zvezda“, naj bi bila srečna...

III.

Drugega dne proti večeru se je vrnil postarni koluški posestnik Diviš z neke poti domov. Doma je dobil g. ujec v roko Dragično spričevalo; mati se je bila opravičila, da jej hči ni mogla osebno priti, ker jo boli v grlu radi prehlada.

Ujec preleti radoznato spričevalo. Vsi redi „prav dobro“, samo dva „dobro“ in edno „zadostno“.

„Dobro“ v ročnih delih; kaj pa v verstvu? Samo dobro? In v vedenju: „zadostno?“ Ujcu je bilo kot bi mu bil kdo stisnil prsi — to je bil spomin na gospodinjeno trditev in prerokovanje. Ali vendar se je otresel teh mislij.

„Nu, kaj pa je?“ je premišljal. „Morda ni priljubljena pri učiteljih? Saj razbrzdana ne more biti; saj ni tako ne-spameten otrok. Ali vendar zadostno v vedenju — zadostno; in v verstvu le dobro...“ To se je mešalo njemu po glavi, in zdelo se mu je, da mu danes večerja ne diši. Na to vzame v roke došla pisma. Kaj je pa to s firmo Neumann? Spet kak cenilnik — da ti ljudje vedno nadlegujejo človeka! Kaj pa potrebujem v našem zakonju, da bi si mogel naročiti?... Ali kaj pa to — pred strmečimi očmi se ni pojavil cenilnik niti kako ponudbeno pismo, nego pravilno napisan in kolkovan račun v znesku 64 K za blago, ki ga je bila „Charlotta Hetešova“.

Ujec se dvigne, obraz mu je pordel zavzetja in nevolje. Hotel je takoj povprašati, kaj to pomeni? Ali znova je jel čitati račun. Napisano je prav njegovo ime in stan: posestnik v Kotuču... In dalje: vzela na Vaš račun gospica „Charlotta Hetešova...“ In tu spričevalo poleg računa.

Ujec je zdaj mahoma razumel, in okrog ustnic se mu je prikazal trpki izraz nekega boleznega čuta in prevare.

„Ta predrznost!“ premišljal je dalje. „Da bi bila ta gospica „Charlotta“ vsaj prej prosila dovoljenja“.

„A tu si kar izbere mahoma 15. julija tri pare rokavic — jaz imam ves čas le ene same!... Veljal sem za njenega dobrotnika, a zdaj ni dala to v petnajstem letu... Ali morda pa to vendar ni možno; tu mora biti nekaka velika pomoč — morda pa jej činim krivico...“

Spet mu je prišlo na misel, da bi kar stopil k Hetešovim; ali spet je poraislil, da je že osma ura, in da človek naj nič ne dela v razburjenosti. Počakati treba, da se vse to razjasni. Jutri pojde tje; morda pa tudi, da to drzno dekletce pride jutri samo k njemu. Na vsak način — če je res tako — bo treba kaj storiti za časa. Če ne bo drugače, se jej odtegne podpora...

Ali prišlo je drugače! — — —

V nedeljo proti poldnevu prihiti Hetešina sosedka, čevljarka Maličeva v župnišče.

„Prosimo, prečastni, da bi šli takoj previdovat k Hetešovi. Njena deklica je sinoči zbolela v grlu, menda je davica, kakor io ie imel moi raini brat. Seminski

taliji morala žrtvovati najlepše svoje pokrajine, za katere je potrosila tolikanj, da procvetó moralno in materialno. Še danes se poznajo sledovi te avstrijske skrbi v onih dveh pokrajinah, še danes sta Lombardija in Benečija jedini pokrajini zedinjene Italije, v katerih se najmanje čuti — italijansko siromaštvo.

Ali to je še najmanje, kar kali iskrenost mejsebojnega prijateljstva mej Avstrijo in Italijo. Ta preteklost bi se še pozabila, ker nima posledic za bodočnost, saj tudi drugi narodi in države pozabljajo in si znajo odpustiti preteklost, če je bila ista še tako krvava. Saj Francija tudi že po malo pozablja krivice, ki jej jih je prizadejala Nemčija.

A iskrenost odnošajev mej Avstrijo in Italijo preprečujejo sedanjí dogodki, kateri kažejo, da vsaj na eni — t. j. italijanski strani — ni ugasnil stari srd. Italija in italijanski narod misli, da še ni izpolnil svojih domovinskih idealov, dokler ne pridruži zedinjenemu trupu še Trsta in Tridenta. Irredentisti, mej katerimi je mnogo italijanske inteligence, nadaljujejo svoje delo in hoče, o k Trstu pritegniti še Istro in celo Dalmacijo, o katerih vedo, da ne pripadati k Italiji ne po zgodovinskem ne po narodnem pravu. Glede Dalmacije pač trkajo na neko „zgodovinsko pravo“ ker je bila dežela pred štiristo leti pod beneško republiko, dasi bi Avstrija še z večjo pravico tirjala danes nazaj Lombardijo in Benečijo, ker, ako se trka na „zgodovinsko stališče“, ni niti pol stoletja, ko sta bili ti dve pokrajini — avstrijski...

Italija danes uprav umetno vzdržuje „dalmatinsko vprašanje“. Nedavno je vojaški list „L' Eco militare“ predlagal, naj se na Visu postavi spomenik v vojni leta 1866 padlim vojakom, za kateri spomenik naj bi se nabiralo na obeh straneh t. j. tudi v Avstriji. Tudi ta predlog nima druge svrhe nego da se drži kvišku „dalmatinsko vprašanje“. Avstrijski junaki že itak imajo svoj spomenik, a Italijani so večinoma potonili in torej ne potrebujejo spomenika.

To je nekaj. Nedavno pa je italijanska vlada dovolila 400.000 lir za italijanske šole izven Italije. Italija ima doma popolnoma razdrapano šolstvo in nobena evropska država nima toliko analfabetov t. j. ljudi, ki ne znajo ne pisati ne brati, nego Italija. Nedavno je list „La Voce della verità“ prinesel grozne statistične podatke o zapuščenosti italijanskih občin, v katerih vlada lakota in malarija. Ali mesto da se briga italijanska požidovljena vlada za blagostanje in prosveto v svoji hiši, pa izmetava stotisoče kar na slepo za šole v tujini. Pri tem misli v prvi vrsti na avstrijsko Primorje, Dalmacijo in Al-

zdravnik je dejal, da je slabo...

„Kaj Karola — Hetešova Karolka?“ ponavlja župnik.

Takoj se odpravi v cerkev ter pohiti v Maličevo hišo, kjer je gostovala Hetešova.

Zdravnik je bil še tam. „Ali je nevarnost?“ vpraša ga župnik latinski.

„Davica v najvišji stopinji...“ reče zdravnik. „Ko bi bil to vedel, bi bil vzel vsaj nastroj seboj in bi bil poskusil operacijo. Ne vem, ali bo še čas za to. Prosim, opomnite ljudi, da ne sme nihče k bolnici razen matere — bolezen je zelo nalezljiva. Vas bodo gotovo bolj slušali.“

V nizki izbici je vzdihovala Karola. Sedela je na pol, in podpirali ste jo dve ženski. — Dušilo jo je, že ni mogla več govoriti.

Odgovarjala je le s kimanjem in župnik jej je podelil svetotajstva, v kolikor je bilo sploh še mogoče. Zdelo se je, da bolnica niti ne diha, le oči in trepalnice so se še vedno gibale. Prej začne obličje je postalo negibljivo, hortenzijeve barve — mlado življenje je bilo končano. —

banijo. Na Turškem ni nobenih ondi rojenih Italijanov, marveč so sami prisejenci, pa za teh par Italijanov hoče ital. vlada ital. šole, samo da gre vsopredno z onimi velelastmi, ki tudi vzdržujejo v tujini svoje šole. To pa je harlekinstvo laških matadorjev na Montecitorio.

V Albaniji je irredenta razvila živahno delovanje, to pa samo radi tega, ker jej poleg Albanije rastejo zobje tudi po Dalmaciji. Čemu pa trosi italijanska vlada tisočake za italijanske šole v Avstriji? V naši državi so Italijani — na našo škodo! — še predobro preskrbljeni s šolami vsake vrste, katerih se čisto niti ne poslužujejo, a oni hočejo svoje irredentistiške učilnice, kjer se mladina vzgoja bolj v izdajalstvu nego pa v potrebnih učnih predmetih. Te šole pa so še zlasti vaba za slov. deco našega Primorja. V Dalmaciji imajo Italijani samo eno občino v svojih krempljih in vendar hočejo biti ondi vladajoči element.

Jasno je torej, da je velik del svote 400.000 lir namenjen uprav poitalijančevanju hrv. mladine v Dalmaciji.

Pasquale Villari, bivši ital. naučni minister, ki je nedavno prepotoval Dalmacijo, je na nekem shodu v Sieni rekel, da bi bilo dobro, ako bi italijanska vlada ustanovila italijanske šole v Rabu, Pagu, Trogiru itd. Tedaj je jasno, kaj hoče Italija, — njej gre za politične ideale, katerim podlaga pa še le hoče ustanoviti s snovanjem italijanskih šol v hrvatskem Primorju.

A Avstrija, oziroma njeni vladni krogi dosedaj niso kazali posebne volje, da preprečijo nakane italijanske irredente. Nasprotno! Nedavno je posl. Spinčić imel povod, da v parlamentu stavi na ministerskega predsednika vprašanje, da li je res, da se je v dogovoru, na katerem sloni trozveza, Avstrija obvezala Italiji, da pusti v Primorju prevladovati italijanski element nad slovanskim.

Ali vsaka mera je enkrat polna. Odpoved trgovinske pogodbe in ž njo tudi vinske klavzule, kaže pa zopet dovolj, da sme tudi Avstrija nasproti svoji sosedu biti le do neke meje obzirna, in to vkljub izjavam ital. ministra Prinettija. Ako pa sledi ti odpovedi danes ali jutre konec trozveze, tedaj ne bo vse to nič drugega nego naravna posledica odnošajev, katere naša ljuba južna sosedu izziva na vseh koncih in krajih in s katerimi kaže, da je njena jeza neukrotljiva kakor je neutешljiva njena lakomnost.

Dopisi.

Šempas dne 12. januarja. — Razdelimo! Razdelimo županijo v tri — štiri — pet županij. Ta krik se razlega po Šempasu že nad petnajst let. Naš župnik in poslanec je nekaj let svaril pred razdelitvijo in je svoje razloge tudi v starešinstvu prostodušno naznanil.

Ko je pa deželni odbor pod uplivom dr. Tume vpeljal novo prakso gledé oskrbovanja cest, ubožcev in užitnine, je g. župnik zopet lojalno izjavil, da pod novimi razmerami ne ugovarja več razdelitvi županije. Djansko je pospeševal razdelitev doma in v Gorici. Edina zavira je bila še v Vitovljah. Pri starešinstvenih volitvah meseca decembra p. l. pa so se našli Vitovci in Osečani. Združeno so glasovali za določene kandidate. Združili so se zoper Šempas. Precej potem so tudi podali vzajemno prošnjo za ureditev nove županije Osek-Vitovlje. Naš župnik je lojalno računil s to spremembo mnenja v Vitovljah ter hotel tej naravni zvezi ustreči. Pokazati je hotel, da ne pozna sovraštva in maščevanja; nenadno hitro je dosegel, da se je v deželnem zboru sklenil zakon razdelitve županije, kakoršen odgovarja djanskim razmeram in prošnjam občanov in starešinstva. Zdaj pa prejema zahvalo za krotko postopanje in nemali trud. Zahvalo sveta. Poprej je vse zahtevalo in prosilo razdelitev, zdaj ko je tozadevni zakon sklenjen, pa prihajajo pritožbe na dan, kakor jeseni po

C. kr. okrajni zdravnik, je v soboto preiskaval zdravstveno stanje po Šempasu. Našel je mnogo kašlja med otroci, ter določil, da se ustavi šolski pouk.

Bralno društvo v Šempasu je imelo občni zbor dne 11. januarja t. l. Odbor večinoma ostane stari. Časopisi se naroče kakor za preteklo leto brez „Soče“. Mir se povrača.

Vreme imamo slabo, južno, mokro.

Politični pregled.

Nadvojvoda Franc Ferdinand.

Zadnje čase se posebno opaza, da je začel prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand sam posegati v najvažnejša avstrijska politična vprašanja. Listi poročajo, da deluje nadvojvoda Franc Ferdinand s posebno vnetostjo na to, da bi se dosegla sprava med Nemci in Čehi. Izrazil, pravijo, da se je baje: Prevezel sem nalogo, da napravim že enkrat red v Avstriji. Med božičnimi počitnicami je sprejel na svojem gradu Konopištu več odličnih poslancev ter jih gostil, a pri tem se z njimi razgovarjal o jezikovnih zadevah.

Avstro-ogrška nagodba.

Avstrijski in ogrski ministri so v nedeljo dodelali vse zakonske načrte tičoč se avstro-ogrške nagodbe. Posvetovanja so trajala, ne da bi se bila pretrgala, od 10. ure predpoludne pa do 8. ure zvečer. S tem so torej končana pogajanja med vladama obeh državnih polovic. Zdaj dobiva besedo oba parlamenta.

Potrjen zakon.

Nj. Vel. cesar je potrdil zakon gledé terminske kupčije z žitom. Ta zakon stopi v veljavo 10. aprila t. l.

Vojaška posvetovanja.

V soboto se je vršilo pod predsedstvom cesarja tretje vojaško posvetovanje. Tega posvetovanja sta se udeležila tudi generalni vojni inšpektor baron Waldstätten in generalni inšpektor konjenice grof Paar. Posvetovanje je trajalo dve uri.

O zadnjem potovanju ruskega ministra za zunanje zadeve

piše ruski vladni list „St. Peterburskija Vedomosti“ tako le: Nasproti najrazličnejšim govoricam o pomeni potovanja grofa Lamsdorffa v Srbijo, v Bolgarijo in na Dunaj smo pooblaščenim izjaviti, da je imelo potovanje grofa Lamsdorffa namen dogovoriti se s prizadetimi državami o načinu, kako konečno urediti vprašanje, ki vznemirja v zadnjem času prebivalstvo nekaterih balkanskih pokrajin. S svojimi vojskami za osvobojenje iztočnih kristjanov je Rusija spodbudila balkansko ljudstvo, da želijo biti svobodna in neodvisna. Rusija je storila svojo dolžnost in hoče zdaj, da se omenjena ljudstva, ki so njeni bratje, razvijajo svobodno in brez ovir. V ta namen je bil sklenjen l. 1897. dogovor med Avstrijo in Rusijo. Reforme, katere je Turčija obljubila izvesti, so le na papirju. To pa ne zadostuje. Zato sta se pa Rusija in Avstrija dogovorili o reformah, s katerimi se zagotovita trajni mir in red v Macedoniji in v Stari Srbiji. Turčija pa bode morala na vsak način zadovoljiti se s takimi reformami.

Potovanje evropskih vladarjev.

Potovanje italijanskega kralja v Anglijo je določeno na drugo polovico, v aprilu, premeni pa se prvotno določena pot, kajti kralj ne potuje preko Nemčije in Belgije, marveč preko Pariza in Calaisa. Spremljala ga bota ministra Zanardelli in Prinetti, če ostaneta dotlej še na krmlu. Obisk bo vrnil kralj Edvard v jeseni in sicer v Rimu. — Za carjev obisk v Rimu je določen teden po pravoslavni Veliki noči. Car se bo vkrcal v Kronstadt in v Civitavecchia stopil na italijanska tla. Na povratku v domovino bo obiskal Črno goro, Pirej, kjer ga pozdravi grška kraljeva dvojica, in morda tudi Carigrad. — Nemški cesar obišče v maju italijanskega kralja ter bo tedaj prisostvoval otvoritvi Goethejevega spomenika. V pozni jeseni obišče italijanska kraljeva dvojica knežji dvor v Cetinju.

Dvoboj med ministrom in podpolkovnikom.

Iz Rima poročajo, da je podpolkovnik Belegarde pozval italijanskega ministra za zunanje zadeve Prinettija na dvoboj. Povod temu dvoboju je dal baje minister Prinetti s tem, da je podpolkovnika, ki je bil pri njem v avdijenci, a se je tam v razburjenosti nespodobno obnašal, dal vreči po služabniku iz sobe.

Napad na španskega kralja.

V soboto zvečer, ko se je vračal kralj s kraljico iz cerkve domov in sta se peljala čez trg Oriente, ustrelil je neki človek proti kočijam, ne da bi koga

da se imenuje Feito. Ko je kralj zaslišal strel, je pogledal skozi kočijino okence, da bi se prepričal, kaj se je zgodilo, a mati kraljica ga je koj potegnila k sebi. — Napadalec je izpovedal nadalje, da ni hotel umoriti kralja, ampak preveč dvornega dostojanstvenika. V žepu pri njem so našli več pisem, naslovljenih na ameriškega predsednika, na nemškega cesarja, na angleškega kralja in na ruskega carja. Feito je tudi izpovedal, da ima za ženo Francozinjo in da ga je ta dala zapreti v neko norišnico. Trdi pa, da ni anarhist. Najbrže je to kak nesrečen norec.

Saška prestolonaslednica princezinja Lujiza in njen brat nadvojvoda Leopold.

Listi poročajo, da je princezinja Lujiza odslovila svojega ljubimca Girona, ter da je ostala sama v Genfu, dočim se misli Giron nastaniti v Parizu. Istotako poročajo listi, da se princezinja Lujiza s časoma preseli na Tirolsko, kjer bo smela od časa do časa priti v dotiko s svojimi otroci. O njenem bratu nadvojvodi Leopoldu, ali kakor se sedaj piše o Leopoldu Wöllingu poročajo listi, da se mu izplača iz družinskega imetja svota treh milijonov kron pod pogojem, da se odpove vsem pravicam do tega imetja.

Prebivalstvo goriških občin in krajev.

(Dalje.)

Sodni okraji, občine in kraji	Prebivalstvo		Prebit. se je v desetih le- tih pomnož. oz. zmanjšal.
	1. 1890	1. 1900	
Sodni okraj Gorica:			
1. Št. Andrež . . .	1299	1528	+229
2. Bilje	1130	1242	+112
Bilje	777	866	+ 89
Orehovlje	353	376	+ 23
3. Čepovan	1164	1230	+ 66
4. Dornberg	1677	1919	+242
5. Št. Ferjan	2300	2381	+ 81
Dolenje Cerovo . .	362	378	+ 16
Gorenje Cerovo . .	620	608	- 12
Št. Ferjan	1318	1395	+ 77
6. Grgar	1419	1541	+122
Grgar	1027	1156	+129
Ravnica	392	385	- 7
7. Ločnik	2105	2439	+334
8. Št. Martin-Kojško	4257	4365	+108
Kojško	1143	1043	-100
Kozana	791	818	+ 27
Krasno	155	161	+ 6
Šmartno-Gonjače . .	1024	904	-120
Vedrijan	296	339	+ 43
Vrhovlje-Brestje . .	253	266	+ 33
Vipolže	479	510	+ 31
Višnjevik	369	324	- 45
9. Miren	1504	1601	+ 97
10. Opatjeselo	1564	1653	+ 89
11. Št. Peter	1333	1522	+189
12. Podgora	3506	3902	+396
Pevma	1165	1269	+104
Podgora	1735	2011	+276
Podsabotin	286	294	+ 8
Št. Maver	320	328	+ 8
13. Renče	2202	2350	+148
Gradišče	579	599	+ 20
Renče	1623	1751	+128
14. Prvačina	797	951	+154
15. Solkan	2433	2807	+374
Kronberg	531	566	+ 35
Loke	189	218	+ 29
Solkan	1713	2023	+310
16. Sovodnje	1335	1402	+ 67
Gabrje	198	190	- 8
Peč	217	247	+ 30
Rubije	156	157	+ 1
Sovodnje	734	793	+ 59
Vrtoče	22	15	- 7
17. Šempas	2739	2974	+235
Št. Mišel	338	348	+ 10
Osek	455	493	+ 38
Ozeljan	543	545	+ 2
Šempas	846	952	+106
Vitovlje	557	636	+ 79
18. Trnovo	1479	1428	- 51
19. Gorenja Trebuša . .	703	694	- 9
20. Vogrsko	677	808	+131
21. Vrtojba	1956	2237	+281
Bukovica	521	623	+102
Dolenja Vrtojba . . .	776	886	+110
Gorenja Vrtojba . . .	659	728	+ 69

(Dalje pride.)

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedniku: Anton Berlot župnik na Vogerškem 12 K; dr. Josip Kenda, zdravnik v Vipavi, poleg razkazanih 35 K 40 h še 10 K, torej skupaj 45 K 40 h.

Srečna hvala!

O krošnjarskem zakonu, ki je bil sprejet v poslanski zbornici na Dunaju preteklega meseca decembra, raznašajo se po hribih še vedno kriva poročila, dasi je „Gorica“ o tem dovolj jasno pisala. Sodni okraj Bovec in občina Trnovo, ki je prej spadala pod Bovec, sta sprejeta med tiste okraje, katerim se zagotavlja

radi tega, ker so se jima že prej priznavale. Livek in kobariški sodni okraj nista sprejeta v vrsto listih krajev, katerim se priznavajo posebne pravice, ker tudi prej se jima niso priznavale. Poslanec Oskar Gabršček je stavil predlog, naj se vlada pozove, da prišteje tudi Livek izveznim krajev, dr. Gregorčič pa, da naj vlada prišteje ves kobariški okraj (z Livkom vred) takim krajem. Ta predloga sta v toliko sprejeta, da jih je zbornica odstopila obrtnemu odseku, da jih z drugimi vred, ki zadevajo krošnjarstvo, pretresa in o njih zbornici poroča.

„Russkij kružok“ naznanja svojim p. t. članom, da se vrši začasni pouk v „pevskem in glasbenem“ društvu v dveh oddelkih: a) ponedeljek in četrtek 8—9½ zvečer. b) sredo in sobota 6—7½ zvečer. Prosto je vsakemu članu obiskovati oba oddelka. Pouk se bo pričel in končal točno ob naznanjenih urah, da se ne bo motilo, se prosi za točnost.

Od bor.

Mestni zastop goriški. — V petek je imel mestni zastop goriški svojo sejo. Med naznanili je bil tudi odlok c. kr. namestništva v Trstu, s katerim se uničuje sklep mestnega goriškega zastopa, vsled katerega bi se imela postaviti v mestni dvorani mramornata spominska plošča pokojnemu Favettiju. Kot povod ti naredbi navaja namestništvo dejstvo, da je gojil pokojni Favetti naši državi sovražna čustva ter ideje naperjene proti celoti naše države. Kakor piše „Corr.“, je mestni zastop sklenil soglasno vložiti utok proti tej odredbi, čemur „Eco“ ne oporeka; potemtakem tudi z glasom stolnega prosta Faidutta. V isti seji je župan naznanil starešinam, da je c. kr. namestništvo ovrglo tudi oni sklep mestnega starešinstva, s katerim se je hotela podvojiti pristojbina za mestne mitnice. Na dnevnem redu te seje je bilo tudi vprašanje glede dovozne ceste na novi kolodvor bohinjske železnice. Po sedanjem načrtu bi začela ta dovozna cesta na Goriščeku. Nekateri mestni očetje pa so predlagali, naj bi imela ta dovozna cesta svoj začetek že s trga Korenj. Drugi so ugovarjali, češ, da bi bilo treba podreti v ta namen preveč hiš, kar bi povzročilo preogromen trošek. Konečno je bil vsprejet predlog dr. Faiduttija, vsled katerega ima mestni stavbinski urad izdelati gledé dovozne ceste na novi kolodvor natančen načrt, o katerem bo mestni zastop sklepal.

Goriška mestna godba. — Godci pri goriški mestni godbi zahtevajo, da se jim poviša letni dohodek in sicer vsakemu na 80 K. Ako bi se to do meseca februarja t. l. ne zgodilo, izstopijo vsi iz mestne godbe.

C. kr. kmetijska družba. — Razni odseki te družbe so imeli včeraj prvič posvetovanja v novih družbenih prostorih v Šolski ulici, v hiši namreč, kjer je bilo nastanjeno poprej deželno sodišče.

Poskusen samomor. — Nadsetnik pri godbi tukajšnjega pešpolka Stepancich ustrelil se je iz revolverja v sence ter se jako nevarno ranil. Povod temu nesrečnemu koraku, pravijo, je dal prepir, katerega je imel baje s svojimi tovariši. Doznajemo da je Stepancich umrl.

Najdeni denar. — 13-letna Zimmermann Katarina stanujoča na cesti, ki pelje na pokopališče, pod št. 15, je našla na Kornju 20 K, ter jih izročila policiji.

Pozor na stare pošne nakaznice. — Slavno občinstvo se še enkrat opozori, da stare pošne nakaznice in pa pošne spremnice s povzetjem lahko še pri vsakem poštnem uradu zamenja do 15. t. m. Potem te vrednostnice nič več ne veljajo.

Nesreča. — Pri izkopavanju trtnih korenin je pomagal delati mladi Stecker Ivan iz Kojškega. Pri ti priliki pa se je tako močno ranil na nogi, da so ga morali prenesti v tukajšnjo bolnišnico.

Gračina Vogrsko. — Piše se nam, da posestvo graščine se prodaja. Prodaja pa se vrši nekam čudno zmedeno. Ne vemo, kedo prodaja, in ne vemo kedo pogodbe sklepa. Bivši oskrbnik g. Rubbia in eden čuvajev in polno mešetarjev se vtika v prodajo; kedor kupuje, pa ne ve s kom sklepa kupčijo. Tudi cena se postavlja zdaj tako, zdaj drugače. Kupec si sme zbirati lego parcele, a zagotovila nima, da dobi zdaj določeno lego. Res žal, da gospod grof ni naravnost ali posredoma centr. posojilnice posestvo prodal kmetom.

Prodaja, kakor se zdaj vrši ne more biti v prid ne grofu in ne kmetom.

Tudi znani Vogrski Blaž je postal bogat, kajti kupil je „šolo“, predno pride v veljavo sklenjena postava o povišanju plače.

Dostavek uredništva. —

kakor nosi polž svojo hišo, čeravno bode moral, kakor doznajamo, nastopiti polževo pot, ta „Sočin“ vzor učitelj. Pravijo namreč, da se mu je vendar posrečilo dobiti za svoja junaška dela zasluženo — plačilo.

Katoliško društvo slov. učiteljic je imelo dne 7. januarja svoje občno zborovanje. Duhovni voditelj, preč. gosp. župnik Iv. Kokošar je govoril o spirističnih dejstvih. Pokazal je njihovo moralno nevarnost ter opazoval zanimivo hipotezo o četrti dimenziji. Pojasnil je znanstveno celo vrsto spirističnih prikazni, ki varajo nevedneže.

Predsednica je govorila o Rosviti-nih dramah Calimachus in Gallicanus, o njenem slavospevu Otonu Velikemu in o njeni kroniki Gauderscheinega samostana. Izročila je društvu sliko ranjkega duhovnega voditelja, preč. g. dr. in prof. Josipa Pavlice v lepem okviru. Ranjckemu na čast je markeza Obizzi deklamovala Gregorčičeva pesen „Vrlemu možu“.

Dalje je deklamovala g. Jelka Mercinova Gregorčičevo „Sveti večer“, in peli so se zbori „Ave, maris stella“, „Tihota na morju“ in „Srečen pot“.

Sledile so volitve, pri katerih ste bili izvoljeni g. Holzinger pl. Weidich za predstojnico, pa za blagajničarico g. Eliza Makuc.

Dne 28. januarja ob 5 pop. bode gospa Gärtner predavala „o umetnosti v šoli“.

Občni zbor bode dne 18. februarja ob 4 urah pop. M. H. W.

Primanjkljaj družbe sv. Cirila in Metoda. — Družba sv. Cirila in Metoda je sklenila preteklo leto svoje delovanje s primanjkljajem, ki znaša 1069 K. 69 v. Na pomoč družbi, da se primanjkljaj ne pomnoži, ampak pokrije!

Italijanski delavci v Trstu. — V četrtek se je zopet pripeljalo s parnikom v Trst 89 delavcev iz Italije. Skoro vsi so dobili še isti dan v Trstu delo. Lahko v Avstrijo, Avstriji v Ameriko! In pri tem vlada miži.

Velika tatvina na Reki. — Razparnika „Pannonia“, ki je te dni priplul na Reko, je ukradena poštna pošiljatev v vrednosti 7000 kron.

Zakonska dvojica Lonyay. — Z Dunaja poročajo, da je nastalo med zakonsko dvojico Lonyay nesporazumljenje, ter da je grof Lonyay zapustil bivšo našo prestolonaslednico, sedanjo grofico Štefanijo Lonyay.

Samomori na Dunaju. — L. 1902 je bilo na Dunaju 453 samomorov, in sicer bilo je 329 samomorilcev in 124 samomorilk. Najmlajša je bila samorilka, ki je imela samo 13 let, najstarejša pa je bil samomorilec, ki je imel 87 let. Kot vzrok teh samomorov navaja statistika in sicer: Pri 160 slučajih nesrečno lju-bezen, pri 159 slučajih revščino, pri 140 slučajih neozdravljivo bolezen, pri 127 slučajih zblaznelost, pri 94 slučajih nesrečne družinske razmere, pri 72 slučajih hudo užaljenje in pa strah pred kaznijo, pri 25 slučajih so vzroki neznani, pri 19 slučajih finančni polom. Po našem mnenju in prepričanju je pa vzrok vseh vzrokov pri teh samomorih pomankanje vere v Boga, v Onega namreč od katerega smo dobili življenje in kateri jedini naj nam tudi življenje vzame. Potem pa tudi slaba vzgoja in izgledi in pa recimo tudi pomanjkanje bratroljubja kar vse je pa posledica novodobne lažilberalne kulture.

Lep napredek. — V petek popoldne vračali so se učenci z ljudske šole v IX. dunajskem okraju domov. Hkratu nastane med njimi prepir in pretep. Kar se zgrudi na tla osemletni deček Scheibel in iz glave mu je tekla kri. Mimogredoči ljudje so ga hitro pobrali ter odnesli domov. In kaj se je zgodilo? Njegov osem letni součenec napadel ga je tako hudo z nožem, da mu je prerezal klobuk ter mu prizadel na glavi globoko rano. Pa naj reče kdo da ne napredujemo!?

Proti dijaškim dvobojem. — Dvoboji med visokošolci so postali že tako nalezljiva bolezen, da so poklicani činitelji začeli resno na to misliti, da se to zlo odpravi. Na vseučilišču v Budimpešti se je zaradi tega ustanovil poseben častni sod, katerega razsodbi se bodo morali podvreči v tem pogledu vsi visokošolci, ki tam študirajo. Predsednik tega častnega sodeja je vseučiliški rektor. Člani pa so mu vseučiliški dekani in nekaj visokošolcev. V slučajih, ako bi se visokošolci vendarle dvobojevali navzlic nasprotnemu izreku omenjenega častnega sodeja, izgubijo isti pri dvobojih z lahkim izidom po jedno leto, pri dvobojih s težkim izidom pa se izključijo celó iz vseh vseučilišč.

Ponarejalci denara. — V Videm je dospela vest, da so v Ankoni prišli na sled ponarejalcem denara. Aretirali

Ko so v Tarčentu zasačili in zaprli nekaj ponarejalcev denara, podala sta se dva policijska uradnika iz Vidma v An-kono. S seboj sta peljala neko ženo po imenu Prospero, soprogo onega Belline, katerega so, kakor smo poročali svoječasno, aretirali v Kobaridu. Zdi se, da sta Belline in pa neki drug ponarejalec denara, katerega so te dni aretirali na Reki, izpovedala, kje se nahaja delalnica ponarejenega denara. O ti zadevi pa poročajo iz Ankone. Po dalmatinskih in isterskih mestih je bilo oddanih zadnje čase vse polno ponarejenih papirnatih desetakov. Da bi prišli ponarejalcem na sled, stopili sta avstrijska in italijanska policija v dogovore. Te dni pa je bila v Vidmu aretirana neka žena, o kateri se je sumilo, da ji mora biti znano, kje se nahaja delalnica ponarejenega denara. Zena, misleč, da se s tem osvobodí, povedala je, da se nahaja delalnica v Ankoni. To pa se ji ni posrečilo, marveč italijanska policija podala se je z njo v An-kono, da bi ji pokazala delalnico. V soboto pa so na kolodvoru v Ankoni aretirali nekega Aleksandra Giorgetti in nekega Miroslava Antonelli. Preiskavši ju niso našli pri njih ničesar, pač pa so našli v Antonellijevi spalnici 15 zavojev desetakov avstrijskega papirnatega denara, v katerem vsakem je bilo po 10 desetakov. Koj potem so se odposlali policijski uradniki v razne kraje, ker so mislili, da pridejo na sled drugim ponarejalcem. Največ ponarejenega denara je bilo razpečanega na italijansko-avstrijski meji in sicer med italijanske delavce, ki so šli na delo v Avstrijo.

Med odvetnikom in njegovim kiljentom. — V petek zvečer prisopiha v Milano na policijo lepo oblečen a že precej star mož brez klobuka na glavi. Ta mož je bil 60-letni Pavel Terreni, ki je bil poznan kot jako dober a ob jednem tudi imovit človek. In kaj se mu je zgodilo. Poveril je namreč neko pravdo nekemu odvetniku. Te pravde ni hotelo biti nikdar konec, pač pa ga je odvetnik vedno osrečeval s pismi, v katerih ga je pozival, da naj mu prinese zdaj toliko, zdaj zopet toliko na račun svojega honorara, kar je Terreni tudi vsakrat storil. Na zadnje pa je bilo vendar le konec te pravde in sicer izgubil jo je Terreni. To ga je tako razjezilo, da je sklenil, da noče imeti nič več opraviti s odvetnikom. Zato je naprosil sodnijo, naj bi vse iz te pravde še izvirajoče spise pošljali naravnost njemu in ne več njegovemu odvetniku. To so mu tudi obljubili. Ali ne ve se kako, po pomoti so jednokrat vendar neke spise poslali odvetniku mesto naravnost njemu. In ravno te spise je on tisti dan rabil. Šel je zaradi tega na odvetnikovo stanovanje že predpoludne, a reklo se mu je da odvetnika ni doma. Ko je prišel popoldne ob peti uri zopet na odvetnikovo stanovanje, reklo se mu je pa, da je odvetnik bolan. Ko se pa takoj ne odstrani in premišljuje — ako bi ga vendar za norca ne imeli — odpro se hkratu neka vrata in iz neke sobe stopijo odvetnik, njegova žena in pa odvetnikov sollicitator. In vsi trije se kakor na povelje zapodé v ubogega Terrenija in ga začno tako neusmiljeno mastiti in pestiti, da se je revež komaj rešil iz njih pesti, pustivši na bojišču klobuk. In za to je prišel na policijo, da bi mu ta pripomogla do klobuka.

V železniškem vozu okraden. — Na potu iz Vicence v Milan so v petek okradli trgovca z železnino Josipa Polazza ter mu odnesli 12.000 lir.

Zakon proti pijančevanju na Angležkem. — To leto je stopila v veljavo zakonska novela, naperjena proti pijančevanju, ki se je začelo kakor drugod tako tudi na Angležkem jako širiti. Določbe te zakonske novele so jako stroge. Naperjene namreč niso le proti pijancem, ki razsajajo vsled pijanosti, marveč tudi proti mirnim pijančkom. Oblasti, postavljene za to, da nadzorujejo take ljudi, napravile so posebne izkaze, na katerih so zapisana imena pijancev in pijančkov. Taki izkazi razdelili so se po gostilnah in je gostilničarjem strogo prepovedano dajati v izkazih navedenim osebam alkoholčnih pijač. Posebno je ta zakonska novela stroga proti ženskim osebam, udanim pijanosti. Ako se kaka žena trikrat upijani, ima mož pravico zahtevati ločitev od nje. Za to so pa policijski uradi kar polni omožencev, ki tožijo svoje žene za pijanke in zahtevajo ločitev od njih.

Otvoritev prve hrvatske šole v Ameriki. — Hrvatje v Benetu so slovesno otvorili svojo novo šolsko poslopje, ki je namenjeno za prvo hrvatsko šolo v Ameriki in za društveno središče pri župniji sv. Nikole v Benetu.

Dekla petstokrat milijarka —

je te dni na smrtni postelji poročil svojo dekle, ter ji zapustil svoje premoženje, ki se ceni na 500 milijonov dolarjev.

Narodno gospodarstvo.

Kaj naj sadimo na obronkih brd?

Razumen gospodar teží za tem, da iz najslabših tal izvabi čim več koristi, ako je to v obče mogoče. Tako se n. pr. nahajajo v raznih krajih gorski obronki, kateri se zelo težko obdelujejo, kamor se s težavo donosa gnoj in druge za obdelovanje potrebne stvari, a kadar pride do žetve, pa vidi gospodar, da niti in toliko dobil, kolikor je vložil v obdelovanje, ne glede na trpljenje, ki ga je stalo obdelovanje. Takih gorskih obronkov je žalibog nešteto povsod po naših gorskih krajih.

Na raznih krajih se sicer dá izvesti oranje, tudi nasaditi vinograde, tudi gojiti travniki itd. Vse to poskušajo že naši ljudje, a kakor rečeno, z malim uspehom, in vsled tega obdelovanje taciñ krajev čisto zopet opuščajo. Vendar tako ne sme ostati, ker kmetovalec v naših brdih časih mora skrbeti, da si čim bolj pomnoži dohodke, ker denara treba na vseh koncih in krajih. S čem torej obsaditi obronke brd? Z lesom? A s kakim? Z lesom za drva ali za tehniško uporabo? Tudi to je bolje ko nič. Ali vsekako je najbolje, ako se sadi drevje, ki rodi sad, torej — sadje. Ravno sadno drevje je od vseh rastlin ono, ki vleče svojo hrano iz največje globočine tal. Korenine sadnega drevja se prerijejo celo skozi razpoke kamenja, da poiščejo hrano razšči in potem stotero povrnejo trud svojemu gospodarju. Treba torej po pustih brdih in obronkih, ki niso za nobeno drugo rabo, saditi najprej sadno drevje, ako pa bi že to ne šlo, poskušajmo saditi lešnik, kateri na kamenitih in pustih tleh jednako dobro uspeva in rodi ter donasa sadu, ki se zelo lahko proda in dobro plača. Čisto na zadnje še le sadimo drevje za drva in tehniško uporabo, a najprej se lotimo sadja ali lešnikov. Naša naloga bodi, da nam bodo še potomci hvaležni za naš trud in voljo za pravi napredek!

Kako vzdigati konja, ko pade?

Ako konj, ki je padel, sam vstane ne more, (so tudi konji, ki od strahu obleže), mora se mu pomagati, da vstane. Vstajanje živine, ki ima celo kopito je pa povsem različno od vstajanja živine ki ima precepljeno kopito ali parklje.

Krava na primer vzdigne pri vstajanju najprej zadnji del života; ko na zadnjih nogah že dobro stoji, potem poklekne na sprednje in polagoma vstane. Vse drugače vstaja konj. Ta iztegne najprej prednjo nogo in privzdigne sprednji del telesa tako, da leži na vzadnici. Ko se je tako vzdignil, tedaj skoči kvišku. Kadar torej človek hoče pomagati živali pri vstajanju, se mora na vse to ozirati.

Padšemu konju treba torej, ako se je oprežen zapletel v vprego, osvoboditi najprej prednji nogi, zlasti ako sta mu prišli pod prsi. V to svrho treba privzdigniti ali nagniti život, da si konj more tudi sam pomagati. V tistem hipu ga mora drug človek zgrabiti za rep ter ga priganjati, da vstane. Ako so tla opolzla, se morajo prej posuti s peskom ali pepelom, ali obložiti s slamo in odevali in to tako, da se prednje in zadnje stegno čvrsto vpre k tlom. Ako konj vkljub tej pomoči ne more vstati, tedaj treba pod njega potegniti konopec ali tenko vrv ter mu z dviganjem istega pomagati kvišku. Z drogovi se živali ne sme pomagati, ker se jo lahko poškoduje.

Razpis tajnikove službe.

V občini Biljana v Brdih je razpisana tajnikova služba z letno plačo 600 K. Prošnje je vložiti pri županstvu do 14. jan. 1903 in izkazilo sposobnosti za to službo v slovenskem jeziku. Zeli se tudi znanje kaj nemščine in italijanščine v govoru in pisavi.

Županstvo v Biljani
dne 10. dec. 1902.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Loterijske številke.

10. januarja.

Trst	83	39	75	41	14
Line	71	43	44	19	67

Pisarniške in šolske potreščine, raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molitvene knjige	od — 24	v navgor
Žepni nožiči	— 50	„
Mošnički za denar	— 20	„
Tobačnice in smodčnice	— 80	„
Zavitki, kuverte 100	— 50	„
Papir: pisemski 100 pol	— 60	„
„ uraden bel 1000 pol	6 —	„
„ maslo ovijati kilo	1 40	„
„ za cigarete 100 snop	2 20	„
Posetnice s tiskom 100	1 20	„

Tiskovine za duhovnije in županije po ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. — P. s. Za povoljno postrežbo treba v naročilu navesti približno ceno. l. d.

V Gorici G. LIKAR,
sredi Semenške ulice proti Placuti 10.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priloga

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
iastarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Mladenič

lepega obnašanja v sežanskem
okraju, s posestvom vrednim nad
35 tisoč kron, obstoječim iz hi-
še, nje in travnikov, želi se se-
znani s dekletom lepe suna-
njosti, iz poštene kmetijske dru-
šine, ki ima štiri do pet tisoč
kron gotovine in veselje voditi
kmetijstvo v žensko področje
spadajoča dela. Prednost imajo
one, ki živijo pri stariših na de-
želi. Leresne ponudbe, če je mo-
goče s sliko, naj se pošljejo na
upravnništvo „Gorice“ pod na-
slovom: „Resna ponudba“.

Ivan Bednařik

priloga svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica
Gospodska ulica št. 7,

prva in edina slovenska trgovina
za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše
skladišče vsakovrstnega perila, sraje za
hribolazce in kolesarje vsake velikosti,
jopice za telovadce, krasnih kravat v
vsakem slogu, nogavice, rokavice, životni-
kov (modernej), solčnikov, pihalk, dež-
nikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-
kov za obleke, svil za obleke in bluse,
vseh potreščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za
gospode), in modernej po vsakej meri in
zahtevi izvršujejo se točno.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,

Semenška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih

klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf),
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobijo tudi te-
stenine trdke Žnidaršič & Valenčič v
lirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potreščine, kakor: cement,
stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stra-
nišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih
tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja
dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krons nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri nju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici

Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Naznanilo.

Podpisani večletni gostilničar v
znani in zelo obiskovani gostilni
„Pri zlatem levu“ na trgu v Ka-
nalu, otvoril sem sedaj vis-a-vis v
svoji hiši na novo

Hotel Ulaga

in zagotavljam najboljšo in točno po-
strežbo z jedili. Točim pristna do-
mača črna in bela vina ter Dreher-
jevo pivo v sodčkih. Imam p. n. gg.
gostom na razpolago elegantne sobe
za prenočišča, shrambe za vozove
in hleve za konje. V kratkem na-
pravim na vrtu tudi kegljišče in
kroglišče.

Prosim za obilen obisk ter se
bilježim z vsem spoštovanjem udani

Fran Ulaga.

TISKA:

brošure * * *
* * * diplome
trgovske račune
cenike * * *
vabila na karton
* * * in na papir
sprejemnice * *
* * * za društva
pisma in zavitke
s firmo * * *
* * * etikete
za vsakoršno * *
* * * porabo
plakate * * *
v raznih barvah
* * * in velikosti
i. t. d.

„Narodna Tiskarna“

* * * * v Gorici, ulica Vetturini št. 9 * * * *

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okrasiki in finim papirjem, ter more pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela
z zagotovilom točne in strokovno pravilne izvr-
šitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih
cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima
knjige: Ilijado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino
* * * * * tolminske šole * * * * *

TISKA:

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden
v dveh izdajah, ter stane
na leto 8 K, pol leta 4 K
četrt leta 2 K

TISKA:

* * * pobotnice
računske sklepe
* lične tiskovine
za industrijo * *
* * * trgovino
in obrt * * *
* * * posetnice
razne velikosti *
* * * in oblike
z zavitki * * *
* * * zaročnice
in poročnice * *
* * v elegantnih
škafih * * *
* * * ter osmrtnice v
* raznih oblikah
i. t. d.

TISKA:

„PR. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter
stane na leto 4 K, pol leta
2 K, za manj premožne
celo leto 3 K